

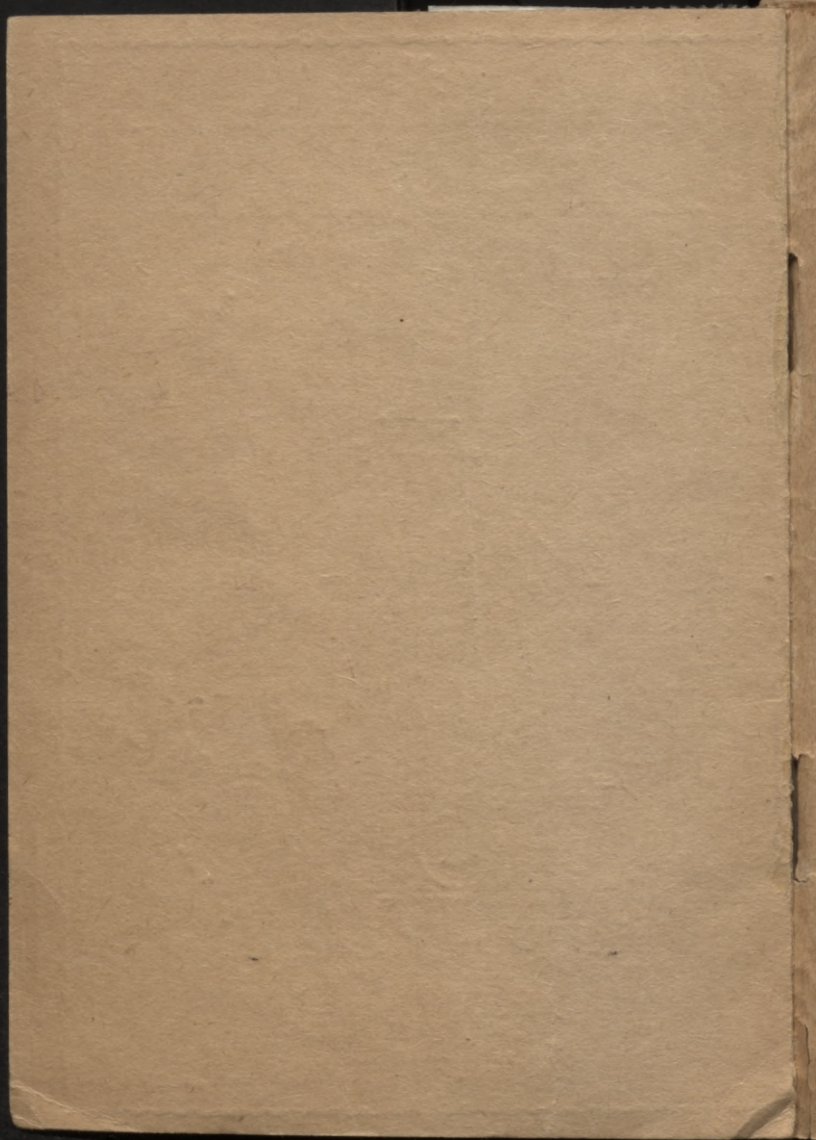
89-1
L 11

m/8

aug. 1931

DZIESMU * GARS *

L 89-1
11 / m/f

L
8c5

DZIESMU GARS

Īstās latviešu studentu un jaunatnes
dziesmas

SASTĀDĪJIS
T. ZOMMERS

RĪGĀ, 1931. G.

L. Ū.stud.b-bas «Juventus Veronia» izdevums
Brīvības ielā 24, 4

~~XXXXXXXXXX~~ ✓
L. V. D.
№ In. 324.597 ✓

0309068943

F. VĪTUMA GRĀMATU SPIESTUVE, RĪGĀ, MATĪSA IELĀ 57.

PRIEKŠVārds.

Motto: Man bij dziesmu pilns pūriņis,
Vēl ar kaudzi vācelīt';
Es dziedāju, kad gribēju
Labas vieni lasidama.

Latviešu tauta — dziedātāju tauta, tā liecina katrs, kas iepazinies ar latviešu dziesmu bagātību un dziesmu tradīcijām. Un tiešām latvietis ielika dziesmā savus pārdzīvojumus, novērojumus, ticējumus un pasaules uzskatu. Dziesma bija laba skola jaunatnei. Dziesma remdināja sāpes, lika aizmirst rūpes un padziļināja prieku. Dziesmu gars glāba tautu no ārējā ienaidnieka, tas sargāja tautas īpatnības un nacionālo apziņu.

Tādēļ lai spodrinām atkal veco dziesmu kokli arī tagad, kad mūsu tautu pāršalc pseidokultūras un garīgā sekluma vilnis. Dziesmu skaņas lai aicina mūsu jaunatni pretī istai kultūrai. Dziesma lai ved to pie jauna, tīrāka dzīves prieka.

Diemžēl mūsu sabiedrība atsvešinājusies no šīs vērtīgās tautas tradīcijas. Maz vairs dziesmu, kuŗas prot vēl visi. Gan parādījušies dažādi dziesmu krājumi, ar nolūku aizpildīt šo robu, tomēr liela daļa no tiem tirgus prece, kas piedāvā visu, pēc kā pieprasījums. Graudi nav šķirti no sēnalām. Neviena gandrīz nav domājis par dziedā-

tāju audzināšanu labai dziesmai. Liela daļa studentu ar īgnumu lasa šo krājumu studentu dziesmu nodaļas. Lokalizētās, salkanās un banālās vācu vīna, alus un mīlas „ziņģes“, blakus citām, tikpat vērtīgām „perlēm“ („Pidriķis“; „Splauj griestos“), ir šo nodaļu galvenais saturs. Ja varbūt šādus ziedus vēl dzird vienā otrā studentu b-bā, tad tik sliktu gaumi attiecināt uz visiem latviešu studentiem ir pārāk netaisni.

Tam vēl arī cita jaunā puse: skolu jaunatne parasti kāri uzsūkdama visu, kas nāk no akadēmiskās saimes, bez kritikas piesavinās arī šīs apšaubāmās „latviešu studentu dziesmas“.

Skaidrs, ka ne katra dziesma audzina, ne katra dziedama. Kā senāk tautu dēls un tautu meita dziedāja „labas vien lasīdama“, tā arī mums jātaisa izlase. Un te nu vispirms jāizmet ievazātās svešu tautu krogus dziesmas. Jānoslēdz arī bagātīgi plūstošā mazvērtīgo „šlāgeru“ straume, kas jo sevišķi atrauj jaunatni labai dziesmai.

Sen jau laiks piegriezties atkal latviskai dziesmai, kompozīcijai un tautas dziesmai. Laiks izdaiļot mūsu dziesmu tradīcijas.

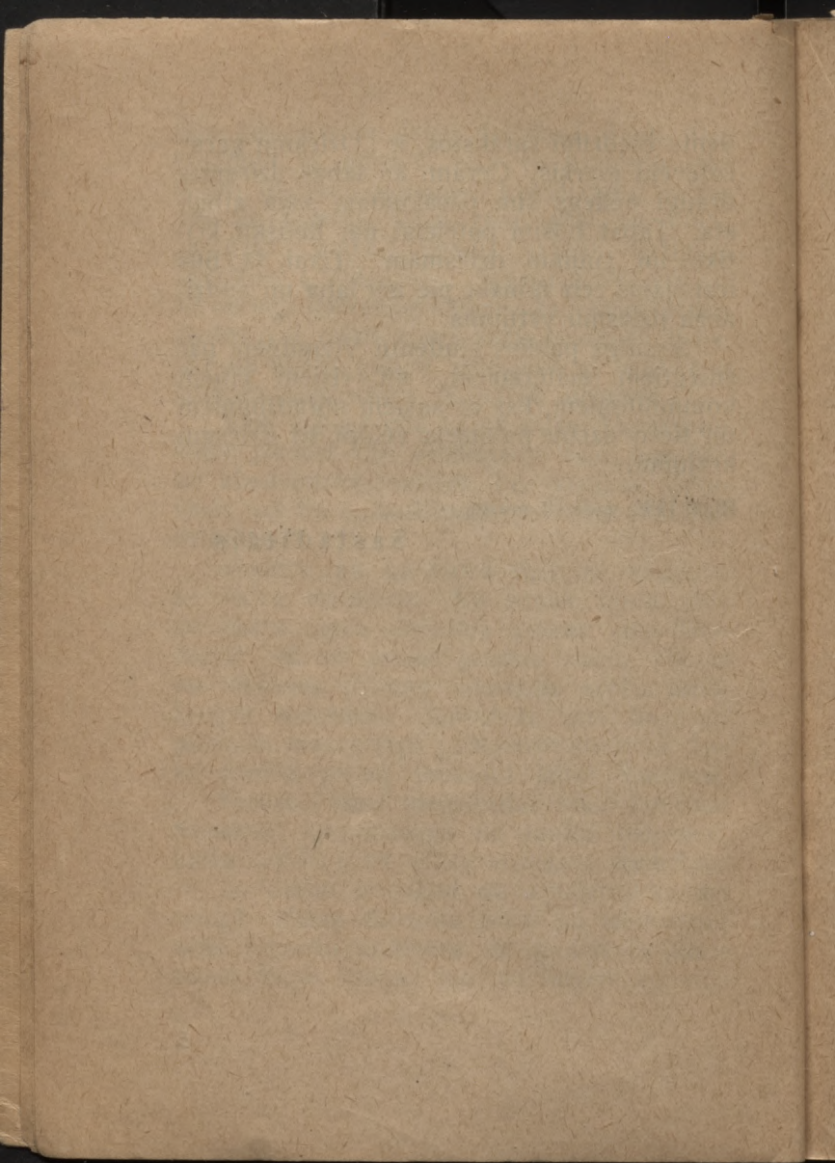
Šo darbu ierosināt un atbalstīt, kā arī sniegt vēlamo dziesmu izlasi un laist tautā istās latviešu studentu un jaunatnes dziesmas, kuŗas ietilpst jau arī latviskāko stu-

dentu biedrību sarakstos, ir „Dziesmu gara“ izdevēju mērķis. Ceram, ka labas dziesmas draugi neliēs šim pasākumam sava atbalsta. Tāpat būsīm pateicīgi par lietišķu kritiku un jaunām dziesmām. Tikai tā būs iespējams reiz nonākt pie īsti laba un audziņoša dziesmu vērtējuma.

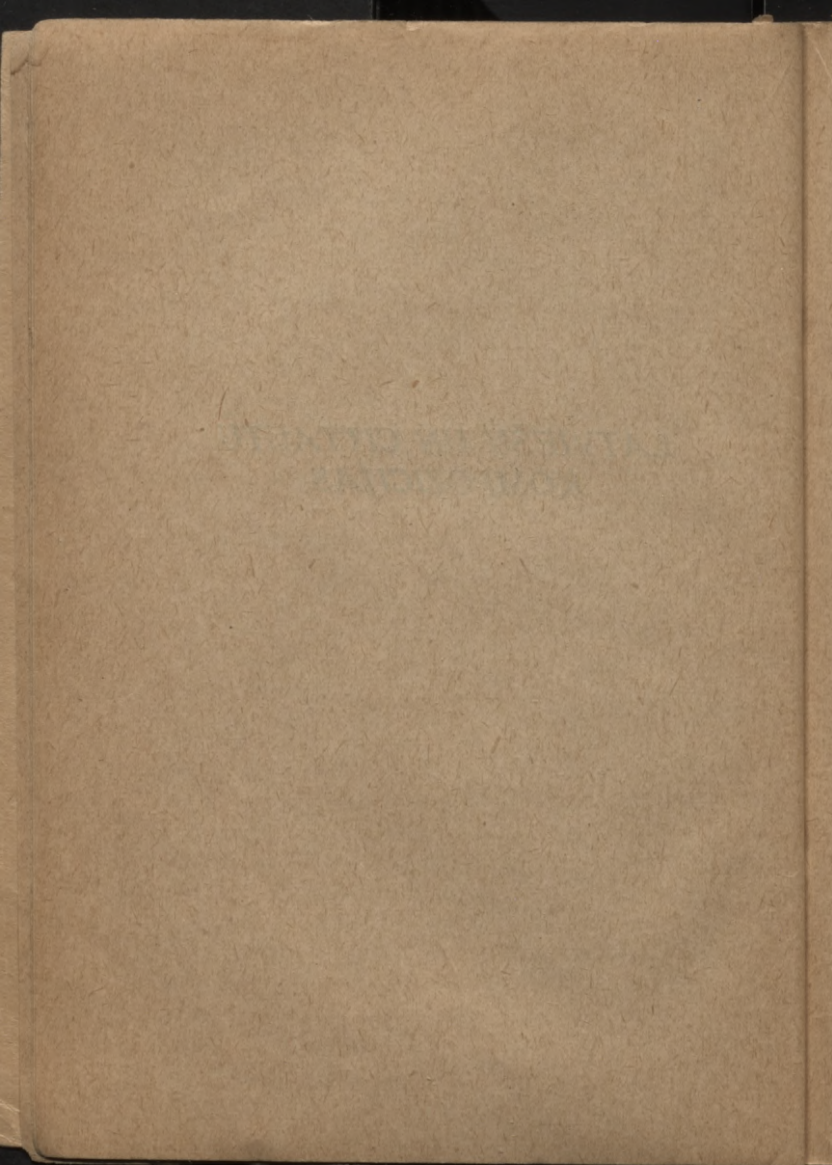
Sirsniņš paldies studentu Vienotnēm par sniegtiem materiāliem, un visiem citiem kommlitoņiem, kas ar saviem norādījumiem un tiešo darbu palīdzēja veidot šo dziesmu krājumu.

Rīgā, 1931. gada 10. martā.

Sastādītājs.

*LATVIEŠU UN CITTAUTU
KOMPOZICIJAS*

DIEVS, SVĒTĪ LATVIJU.

Dievs, svēti Latviju,
Mūs' dārgo tēviju,
Svēti jel Latviju,
Ak, svēti jel to!
Kur latvju meitas zied,
Kur latvju dēli dzied,
Laid mums tur laimē diet,
Mūs' Latvijā!

Baumaņa Kārlis.

LIETUVA TĒVYNĒ MŪSŪ.

Lietuvas valsts himna.

Lietuva Tēvynē mūsū,
Tu didvyrių žemė,
Iš praeities Tavo sūnūs
Te stiprybę semia.
Tegul tavo vaikai eina
Vien takais dorybės
Tegul dirba tavo naudai
Ir žmonių gerybei!

Tegul saulė Lietuvos
Tamsumus prašalina,
Ir šviesa ir tiesa
Mūs žingsnius telydi!
Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse

Vardan tos Lietuvos
Vienybē te žydi!

V. Kudirka.

LIETUVA, TU TĒVU ZEME.

Lietuvas himnas tulk.

Lietuva, Tu tēvu zeme,
Dižvīri kur ceļas!
Pagātne tiem laimi deva,
Tur tie spēkus smeļas!
Lai mums gaišu ceļu rāda
Tavu dēļu laime!
Lai tie tavā labā strādā,
Visi vienā saimē!

Lietuva ar saules staru
Aizdzīs tumsas varu!
Gaisma, taisnība lai valda,
Mūsu soļus vada!
Katrā sirdī mīlestība
Lietuvai lai kvēlo!
Lai mīt visur vienprātība
Ar tās spēku celo!

Tulk. H. Dinsbergs.

ISAMAA LAUL.

Igaunijas valsts himna.

Mu isamaa, mu õnn, ja rõõm,
Kui kallis oled sa!
Ei leia mina iial tääl,

See suure laia ilma pääl,
Mis mul nii armas oleks ka
Kui sa, mu isamaa!

Sa oled mind ju sünnitand
Ja üles kasvatand;
Sind tänan mina alati
Ja jään sull' truiks surmani;
Mul kõige armsam oled sa,
Mu kallis isamaa!

Su üle Jumal valvaku,
Mu armas isamaa!
Ta olgu sinu kaitseja
Ja võtku rohkest õnnista,
Mis iial ette võtad sa,
Mu kallis isamaa!

J. V. Jannsen.

MANS PRIEKS UN MANA LAIMĪBA.

Igaunijas himnas tulkojums.

Mans prieks un mana laimība
Tu esi, tēvija.
Nekas nav plašā pasaule,
Ko tā var mīlēt dvēsele,
Kā tevi, mana mīļākā,
Tu, dārgā tēvija!

Es tavā klēpī piedzimis
Un arī uzaudzis;
Tev vienmēr būšu pateicīgs

Līdz nāves standai uzticīgs:
Man esi visu svētākā,
Tu, dārgā tēvija!
Lai tevi vienmēr pārstāj Dievs
Tu, mīļā tēvija!
Lai laimi dod tev bagāti
Un svētī visu žēlīgi,
Ko vien tu darīt nodomā,
Tu, dārgā tēvija!

MAAMME.

Somijas valsts himna.

Oi maamme, Suomi, synnyinmaa!
Soi sana kultainen!
Ei, laaksoa, ei kukkulaa,
Ei vettä rantaa rakkampaa,
Kuin kotimaa, tää pohjoinen,
Maa kallis isien!
Suu kukoistukses kuorestaan
Kerrankin puhkeaa;
Viel' lempemme saa nonsemaan
Suu toivas, riemus loistossaan,
Ja kerran laulus synnyinmaa
Korkeemman kaiuu saa!

J. L. Runeberg.

LATVIJAS UNIVERSITĀTES HIMNA.

Līdzīgi saulei Tu atnes' mums dienu,
Gudrību vērīgiem gariem Tu sniedz;

Celdamās augstāki pati arvienu,
Tautai Tu augstāki pacelties liec.
Latvijas slava un Latvijas glītums
Mākslām un zinībām patvērums tur;
Svešs lai kā ozoliem mūžīgiem vītums
Visiem, kas mūžīgo ūguni kuŗ.

E. Virza.

VELTĪJUMS ATTURĪGAI JAUNATNEI.

L. Ū. studējošo atturības b-bas himna.

Kā saule kliecē tumsas varu
Un atver dienas seju jauku,
Tā, brāļi, lai ar jaunu garu
Mēs pildām dzīves dārgo trauku.

Sveiks, sveiks! Lai dziesma skan!
Še stāvam mēs pie vīra vīrs,
Mums mērķis cēls un nodoms tīrs,
Sveiks, sveiks, sniedz roku man!

Vai brīvais latvis savu dēlu
Lai ilgi redz vēl māņu tvanā,
Pie alus mucas agr' un vēlu
Tik Trimpum skandot Oziannā?

Mēs Trimpu noraidām!
Še stāvam mēs pie vīra vīrs,
Mums mērķis cēls un nodoms tīrs,
Mēs ceļus nelokām.

Ko Latvijai kā jauku balvu
Lai nākamajie laiki gādā?
Daudz možu prātu, skaidru galvu,
Kas patiesības vārdā strādā.

Mēs ceļus nelūkām.
Še stāvam mēs pie vīra vīrs,
Mums mērķis cēls un nodoms tīrs,
Mēs Trimpu noraidām.

Lai maldu uguntiņas lēkā,
Ko Runcis zaļacainais būris,
Mēs tik to liesmu celsim spēkā,
Ko brīvais gars ir krūtīs kūris.

Sveiks, sveiks! Lai dziesma skan!
Še stāvam mēs pie vīra vīrs,
Mums mērķis cēls un nodoms tīrs,
Sveiks, sveiks! Sniedz roku man.

Anna Brigaders.

AIJĀJĀ! ACTIŅAS.

Aijaijā! Actiņas
Lai uz dusu aizveras.
Vēji lēni lidojat,
Vēsminiņas, to auklējat!

Aijaijā! Laumiņa
Mēness staru audumā
Spožu tērpu tevīm vērpj,
Smaidot tevi iekšā tērpj.

Aijaijā! Sirsniņa,
Dzīves vētrās plosītā,
Saldu sapņu pasaule
Sadzis slimā dvēsele.

A s p a z i j a s.

AIZVER ACTIŅAS UN SMAIDI.

Aizver actiņas un smaidi,
Noliecies pie manas krūts:
Atteikšanā, vientulībā
Ir jau dziedgan ilgi būs.

Aizver actiņas un smaidi,
Sapņi lai mūs projam nes
Turp, kur mīlestības viļņos
Izkustu mums dvēseles!

J. P o r u k s.

BEVERĪNAS DZIEDONIS.

Beverīnas staltā pili —
Tālivaldis valdīja;
Viņa slava tālu, tālu
Visā zemē izpaudās.

Igaunīši, bāleliņi,
Naidu cēla Latvijā:
Viņas pilei virsū māsās,
Skaudras bultas šaudīja.

Kaŗa vētra, kaŗa vētra pili gāzis gruvekļos!
Ai, ai, aijajā, pili gāzis gruvekļos!

Ozol' rungas, egļu vāles galvas skaldīs
varoņiem,

Ai, ai, aijajā, galvas skaldīs varoņiem!

Augstu, augstu vaļā logā, — vaļā logā

Vaidelotis parādās, — parādās,

Sirmiemi matiemi, baltu bārzdu, — baltu
bārzdu,

Vaidu kokle rociņās, — rociņās:

Strinkšķēja kokle, dziedāja vecais,

Igauņiem vāles iz rokām šļuka.

Nu vairs nerūca kaŗa bungas,

Nu vairs nekviēca somu dūkas.

Dziesmu vairogs atsita bultas,

Dziesmu skaņas pārņēma troksni,

Dziesmu vara aizdzina kaŗu,

Tautu izglāba dziesmu gars!

Auseklis.

BRŪKLENĀJS.

Rozes sen jau novītušas,

Nav no rudens saudzētas.

Īsu brīdi ziedējušas,

Grūti, grūti audzētas.

Nekopts, klusā meŗa malā

Brūklenājs aug vienmaļu,

Vasarā — vai ziemas salā

Redz to allaŗ iezalu.

— Teic, ar kādu prieku vari
Zaļot vientul's, brūklenāj?
Kam tu līdz ar rozēm arī
Zaļošanu neatstāj? —

— Pastāvīgi zaļot raugu
Nenoskārstai vaj'dzībai:
Kapu vainagiem es augu
Dažai rožu kopējai.

Kaudzītes Matīss.

CIK MĪĻA ESI, LATVIJA.

Cik mīļa esi, Latvija,
Tu mana dārgā tēvija,
Ar savām zaļām birstalām,
Ar savām druvām bagātām!
: Kas tevi karsti nemīļo :
: Nav vērts, ka tevi apdzīvo. :
Es tavā klēpī piedzimis,
Pie tavas krūts es uzaudzis,
Tu manas laimes šūpulis,
Kas vien man ir, no tevis viss.
: Kā bērnu mani svētīji, :
: Kad dzīvībā man' vadīji. :
Arvienu vēl šo svētību
Pie sevis visur nomanu,
Es tevi tādēļ mīlošu,
Līdz nāves miegā aizmigšu.

{ : Tad tavā klēpī tiešām man : |
{ : Būs mīla, salda dusešan' : |
Latviski no Lapas Mārtiņa.

DAUGAVIŅA, MĀMULIŅA.

Daugaviņa, māmuliņa,
Viļņo strauji plūzdama.
Daugaviņa, stalta, balta,
Tu mūs' maizes devējiņ'.

Nu, tad, brāļi, naigi, naigi
Dzeniet tiklus laiviņās!
Pērkonģtēva svētībiņa
Laivas zivīm pildinās.

Brīvos viļņos Daugaviņā,
Sviedros laivu airējam,
Krūtis atsarkst tēvu liesma —
Brīvu dziesmu uzdziedam.
Nu tad, brāļi u. t. t.

F. Brīvzemnieks.

DAŽU SKAISTU ZIEDU.

Dažu skaistu ziedu
Gaujā kaisīju,
Lai tie manai mīlai
Nestu sveicienu.

Pats uz zaļā krasta
Dziesmu dziedāju,
Dziedāju par laimi
Un par līgavu...

Sen jau aizmirsusies
Man šī dziesmiņa,
Sen jau daiļā meiča
Citam līgava.

Bet kad Gaujas līcos
Atkal ievas zied,
Tad uz veco vietu
Allaž mēdzu iet.

Un kā senāk, ziedus
Gaujā kaisu es,
Neminēdams, kurp lai
Udens viņus nes...

A. Niedra.

DIEVS, DOD MUSU TĒVU ZEMEI.

{ : Dievs, dod mūsu tēvu zemei :
{ : Ziedu laikus piedzīvoti : {

Ziedu laikus piedzīvoti,
Saules mūžu nodzīvoti.

Dievs, dod tautas darbiniekiem
Sirmu mūžu nodzīvoti,

Sirmu mūžu nodzīvoti
Tautas labā strādājoti.

Dievs, dod tautas zeltēnītēm
Smagi pūrus pielocīti.

Smagi pūrus pielocīti,
Visām šogad tautās ieti.

DZINTARZEMĪTĒ.

Dzintarzemītē,
Kur reiz senatnē
Cēla fonikieši dzintaru,
Tur reiz valdīja
Tauta varena,
Pielūgdama sirmo Pērkonu. —
Tur ir Vidzeme, tur ir Latvija,
Mana mīlā, dārgā tēvija.
Dārgā Baltijā,
Kur reiz stāvēja
Brīvās koku pilis pakalnēs,
Kur reiz zaļoja,
Vēsmās ligoja
Dieviem rāmu biržu svētnīcas. —
Tur ir Vidzeme, tur ir Latvija,
Mana mīlā, dārgā tēvija.
Kur reiz karaļi,
Tautas virsaiši,
Kaŗos slavas darbus strādāja;
Kur reiz rūpīgi
Krīvi, vaideļi
Tautai dievu ziņu gādāja. —
Tur ir Vidzeme, tur ir Latvija.
Mana mīlā, dārgā tēvija.
Tur, kur rozes zied,
Tur, kur zile dzied,
Stāvēdama staba galiņā;
Tur, kur zeltenes

Itkā brūklenes
Ieraugāmas rožu dārziņā.
Tur ir Vidzeme, tur ir Latvija,
Mana mīlā, dārgā tēvija.
Tur, kur jauneklis
Naigs kā cīrulis,
Kumeliņus dzenot stabulē:
Joko meitiņas,
Ar tām zadinas,
Kuŗas avis ganot gavilē.
Tur ir Vidzeme, tur ir Latvija,
Mana mīlā, dārgā tēvija.

Tur, kur vasarā
Līgas vakarā
Darvas mucas gaiši iedegas;
Tur, kur ligot iēt,
Jāņu bērni dzied,
Nesot jāņuzāles sarautās.
Tur ir Vidzeme, tur ir Latvija,
Mana mīlā, dārgā tēvija.

Tālā svešumā,
Nepazīstamā,
Domājot pie mīlās tēvijas
Sirds it prieku jūt.
Bēdas zustin zūd
Aiz šīs sēri saldās piemiņas.
Tur ir Vidzeme, tur ir Latvija,
Mana mīlā, dārgā tēvija.

J. Lautenbachs.

GĀJĒJA DZIESMA NAKTĪ.

Tu, kas mīti debesīs,
Vaimanas un sāpes remdi,
Tam, kas vairāk novārdzis,
Vairāk atspirgšanas dzemdi,
Ak, cik prāts man nepiekusa,
Ko līdz prieks un pūliņš grūts?
Salda dusa, salda dusa,
Nāc, ak nāc iekš manas krūts!
Ģētes — Allunāna tulk.

GAUDEAMUS IGITUR.

Gaudeamus igitur
Juvenes dum sumus;
Post jucundam juventutem
Post molestam senectutem
Nos habebit humus!

Vita nostra brevis est,
Brevi finietur,
Venit mors velociter
Rapit nos atrociter,
Nemini parcetur.

Vivat academia,
Vivant professores,
Vivat membrum quodlibet,
Vivant membra quaelibet,
Semper sint in flore!

Vivant omnes virgines
Faciles, formosae,
Vivant et mulieres
Tenerae, amabiles
Atque laboriosae!

Vivat et respublica
Et qui illam regit,
Vivat nostra civitas
Maecenatum caritas,
Quae nos hic protegit!

ITKĀ ĒRGLIS GAISĀ.

Itkā ērglis gaisā
Dziesmas paceļas,
Skaņu vilņiem cēli
Augšup aizveļas.
[: Ātrāk pukst tad sirds,
Priekā acis mirdz. :]
Dziesmās sirds mums atspirgst
Spēku smelties steidz,
Nemieru un ķildas
Vienprātība beidz.
Darbā rodas spars,
Dziesmās atspirgst gars.
Viss, kas daiļš un krāšņs,
Dižens, augsts un cēls,
Viss, kas garu cilda

Itkā dievīb's tēls.
Viss tas zēl un zied,
Kur tik jauki dzied.

INTEGER VITAE.

Integer vitae
Scelirisque purus,
Non eget Mauri
Jaculus nec arcu
Nec venenatis
Gravida sagittas
Fusce, pharetra.

Sive per Syrtes
Iter aestu osas
Sive facturus
Per inhospitalem
Caucasum ne quae
Loca fabulosus
Lambit Hydaspes.

(Soli) Namque me silva
Lupus in Sabina
Dum meam canto
Lalagen, et ultra
Terminum curis
Vagor expeditis
Fugit inermes.

Quale portentum
Neque militaris

Daunias latis
Alit aeculetis;
Nec Jubae tellus
Generat, leonum
Arida nutrix.

(Soli) Pone me, pigris
Ubi nulla campis
Arbor aestiva
Recreatur aura
Quod latus mundi
Nebulae malusque
Jupiter urget...

Pone sut curru
Nimium propinqui
Solis, in terra
Domibus negata,
Dulce ridentem
Lalagen amabo
Dulce loquentem.

JAUNĪBAI.

Kā pa tumsu, kā pa ēnu,
Kā pa rudenaino miglu, —
Tā tu atnāci un šķīries,
Zelta jaunība!

Teicies mani vest caur gāršu,
Pāri muklājiem un purviem
Turp, kur mūžam lauki zaļo,

Puķes zied, un zilā gaisā
Zelta saule mirdz.

Teicies... Tālu vēl līdz ārēm,
Tumša vēl ir mana teka,
Un jau tu no manis bēdzi,
Nemanoti, negaidoti,
Māņu jaunība!

Jauns vēl gados, sirdī vecums,
Tā caur vientulīgo mežu
Gurdens vārguls gausi eju —
Aprakt cerības.

Un, kad zari ģīmī sitas,
Birdinājot vēso rasu,
Tad kā sapņodams vēl jūtu
Še, uz vaiga, tavu skūpstu,
Zelta jaunība.

A. Niedra.

KAD BŪS AS'RAS IZRAUDĀTAS.

Kad būs as'ras izraudātas,
Kad būs izpriecājies prieks,
Mīlestība izmīlēta, —
Mani apņems nāves miegs.

Tad uz kapiem neej, mīlā, —
Neej mani modināt;
As'ras, prieki, mīlestība
Nedrikst mani valdzināt.

Lai uz kapa zied tik rozes,
Lai ap mani daba klus;
Lai tie, kas man bij tik mīļi,
Visi man pie sāniem dus.

J. Poruks.

KĀ GULBJI, BALTI PADEBEŠI IET,

Kā gulbji, balti padebeši iet,
Tiem vēlētos es līdzī tālu skriet —
Tur tālumā, kur ziemas nepazīst,
Kur rozes mūžam zied un nenovīst — —

— — — — —
Kam veltīgi laimību kāro tu sirds?
Met projām reiz cerības tumšajā kapā:
No saulainām lejām ir mirstīgais šķirts;
Tam jādzīvo asaru dūksnājā slapā,
Kur dzelži un cirvji bez rimšanās kladz,
Pēc maizes, pēc pārtikas vergi kur sauc, —
No stiprākā samīts kur vājākais lūst,
Un asins un sviedri ik dienas kur plūst.

Ed. Veidenbaums.

KĀ ZAGŠUS.

Kā zagšus, tik lēnām, tik klusītiņam,
Bez puteņiem un bez vētras
Ir pavasars atnācis:
Zied lazdas, zaļo jau mētras.

Kā zagšus, tik lēnām, tik klusitiņām
Tā pašam nezinoti,
Pret tevi iedegusēs sirds
Un kvēlo tik ļoti, ļoti.

R. Blaumanis.

KLAU, KĀ SKAŅAS TRĪC UN CEĻAS.

Klau, kā skaņas trīc un ceļas
Un pār kalniem, lejām veļas!

| : Klau, tur latvji* dzied! : |

Dzird pat jūras viļņus kņācam,
Dird ar' tēvu mežus šņācam,

| : Klau, tur latvji dzied! : |

Jaukas balsis gaisu pilda,
Mūsu dvēseli tās silda,

| : Klau, tur latvji dzied! : |

Brāl, ja tev vēl sirds pukst krūtīs,
Klausies sāpju prieku jūtīs

| : Tik kur latvji dzied! : |

KURZEMĪTE, DIEVZEMĪTE.

Kurzemīte, Dievzemīte,
Brīvas tautas auklētāj',
Kur palika sirmi dievi?
Brīvi tautas dēliņi?

*) Oriģinālā «somi».

Tie ligoja vecos laikos
Gaismas kalna galotnē,
Visapkārt egļu meži,
Vidū gaiša tautas pils.

Zelta stabiem, zītar' juntu,
Sidrabotiem pamatiem.
To negāza gaisa vētras,
Kaŗa viļņu bangojums.

Asinainas dienas ausa
Tēvu zemes ielejā.
Vergu valgā tauta nāca,
Nāvē krita varoņi.

Ātri grima, ātri zuda
Gaismas kalna staltā pils.
Tur guļ mūsu tēvu dievi!
Tautas gara greznumi.

Sirmajami ozolami
Pēdīgajo ziedu dod:
Tas slēpj svētu piles vārdu
Dzilās siržu retiņās.

Ja kas vārdu uzminētu,
Augšām celtos vecā pils!
Taļu laistu tautas slavu,
Gaismas starus margodam'.

Zilā gaisā plivinātos
Sarkanbalti karogi
Dobji, dobji atskanētu
Sirmo garu daiņojums.

Tautas dēli uzminēja
Sen aizmirstu svētumu;
Gaismu sauca, gaisma ausa,
Augšām cēlās gaismas pils.
Auseklis.

LAI KOPĀ SANĀKAM!

[:Lai kopā sanākam un uzdziedam :
Lai balsis paceļam un dziesmu skandinām
[: Jo caur to sirds un prāts ieligsmojas. :]

Caur' mūžu pasaule šeit staigājot,
Sirds liksmi paceļas, kad dziedam
dziesmiņas.

Kas godam dziedātas, jauki atskan.

Ja darbs mums arīdzan grūts izliekas,
Ja raizes sirdī māj un visai zūdās prāts,
Tad vien caur dziedāšan' nāk atspirgšan'.

Nu, lai šī dziesmiņa jauki atskan,
Lai vecā tumsība pārvēršas gaišībā,
Lai tautu laimība no jauna zel!

E. A. Dinsberģis.

LATVISKI LAI ATSKAN DZIESMAS.

Latviski lai atskan dziesmas
Baltās jūras piekrastē!
Lai deg tautas mīlīb's liesmas,
Latvju dēlu pakrūtē!

| : Dziesmas sirdi remdina,
Kad to bēdas skumdina. : |

Latviski lai atskan dziesmas
Allaž mīļā Latvijā!
Dievs lai novērš visas briesmas
Mūsu dārgā tēvijā!
Dziesmas naidu mazina,
Tautas dēlus biedrina.

Latviski lai atskan dziesmas
Katrā latvju būdīnā.
Tad degs tautas mīlīb's liesmas
Tautas dēlu sirsnīnā!
Tur, kur mājo dziesmu gars,
Atspīd vienprātības stars.

Baumaņu Kārļa.

LATVJU HIMNA.

Mēs gribam būt kungi mūsu dzimtajā zemē,
Mēs gribam te paši sev likumus lemt:
Tā zeme ir mūsu, tās pilsētas mūsu,
Mēs negribam lūgt to, kas mūsu, bet jemt!
Tā zeme ir mūsu, tās pilsētas mūsu,
Un mūsu šī Baltijas jūra mūždien,
Mūsu tēvi te cieta, mūsu asins te lieta,
Viss, viss pie šīs zemes simtu saitēm mūs
sien.

Mūsu tēvi te cieta, mūsu asins te lieta, —
Tā zeme ir mūsu, ir mūsu — jā gan!

Caur simtgadu gaidiem, zem svešnieku
spaidiem —
Šobaltdien vēl dzidri latvju mēle te skan.
Tā zeme ir mūsu. Tā Dieva un Laimas
Latvju tautas sensenis līdzdotais pūrs.
Tā zeme ir mūsu. To nedos vairs svešiem
Ne zemgals, ne latgals, ne selis, ne kūrs!
Plūdons.

LAUZTĀS PRIEDES.

Vejš augstākās priedes nolauza,
Pie jūrmalas kāpās kas stāvēja.
Pēc tālēm tās skatiem gribēja sniegt,
Ne slēpties tās spēja, ne muguru liekt:
„Tu lauzi mūs, naidīgā pretvara,
Vēl ciņa pret tevi nav nobeigta,
Vēl ilgās pēc tāles dveš pēdējais vaids,
Ik zarā pret varu šņāc nerimtošs naidis!“
Un augstās priedes pēc lauzuma
Par kuģiem iz ūdeņa iznira. —
Pret vētru lepni cilājas krūts,
Pret vētru ciņā no jauna dūc:
„Brāz bangas, tu, naidīgā pretvara;
Mēs tāles sniegsim, kur laimība!
Tu vari mūs šķelt, tu vari mūs lauzt,
Mēs tāles sniegsim, kur saule aust!“
Rainis.

MALDI.

Zili meži, zaļi meži,
Zelta caune ozolā.
Zili meži, zaļi meži,
Zelta caune ozolā.

Zelta caune, zelta saule
Liela meža dziļumos,
Kā es tevi meklēt gāju,
Kā es tevis ilgojos!

Nokaltuši zaļie zari,
Skujas manas kājas bada,
Purvā smejas maldu gari,
Visas tekas tumsā vada.

Zili meži, zaļi meži,
Zelta caune ozolā.
Zili meži, zaļi meži,
Zelta caune ozolā.

K. Skalbe.

MĒNESS STARUS STĪGO.

Mēness starus stigo
Dzelmē dzidrajā,
Itkā balsis mani
Turpu aicina.

Nāc man līdzī, dodies
Plašā tālumā,
Ļaujies sevi aizvest
Nāru laiviņā.

Būras tira zelta
Irklis sudrabvīts,
Zvaigznes ceļu rāda,
Vada auseklīts.

Nāc man līdz':
Es zinu malu laimīgu,
Tur kur mēness sastop
Saules meitiņu.

Tur kur stars ar staru
Liesmās vienojas,
Tur, kur gars ar garu
Jūtās satiekas.

Zemes ilgošanās
Tur kā miglā klīst,
Mūžam nebeidzama
Gaismas straume list.

Aspazija.

MUŽAM ZILI IR LATVIJAS KALNI,

Mūžam zili ir Latvijas kalni,
Mūžam nav miera zem Latvijas bērziem,
Mūžam raud kokle pār Latvijas kalniem;
Sasisti senču upuņu trauki,
Miglā tīti dzimtenes lauki,
Zem šīla sirmajiem zariem
Miera nav sentēvu gariem.
Mūžam baltās Daugavas krāces
Veļ caur klintīm sendienu stāstu,

Mūžam nerimst Daugavas krāces,
Mūžam nerimst varoņu gars.
Mūžam zili ir Latvijas kalni,
Mūžam nav miera zem Latvijas bērziem,
Mūžam raud kokle pār Latvijas kalniem.

K. Skalbe.

MUŽA ZIEDONS TIK ĪSS.

Muža ziedons tik īss, —
Žel, ja rūpēs tas zūd.
Spēks kad zudis mums viss
Steigsim laimi sev gūt

| : Brāļi, mums pieder prieks.

Kas to jaunībai liegs?

Mūsu dziesmas lai trīc,

Kamēr atausīs rīts! :

Daiļas tautietes dzied

Tur, kur puķītes zied.

Tur mēs vēlamies būt,

Krāšņas rozes sev plūkt.

Brāļi u. t. t.

Naktī gulēt kas ies —

Prātā nenāk mums miegs,

Miega pūžnam kā lāsts,

Vienmēr saīdzis prāts.

Jautrs caur dziesmām mums gars,

Un ar' darbā mums spars;

Kam vairs netīkas tas,
Tam jau nelīdz nekas.

Visiem uzsaucam: „sveiks“!
Cēlus mērķus, kas veiks,
Dzīvē sasniegt ko būs,
Kam vien drosmes netrūks.

NEVIS SLINKOJOT UN PŪSTOT.

Nevis slinkojot un pūstot,
Tautu labā godā ceļ.
Nē, — pie prāta gaismas kļūstot,
: Tauta zied un tauta zēl. : (

Ja ikviens tik zemē sētu
Vienu graudu veselu,
Kas tad izskaitīt gan spētu
Zelta kviešu krājumu.

Bet kas lielīdamies pārdot
Ved uz tirgu pelavas,
Tas kā pelus, vējam ārdot,
Zūd no ļaužu piemiņas.

Augsim lieli, augsim lieli,
Būsim sveiki, veseli!
Uzdziedami, uzdziedami
Augstu laimi Latvijai!

J. Alunāna.

NU, SVEIKI, BRĀĻI!

Nu, sveiki, brāļi, kas šeit kopā esam,
Ko mīlestība vienoja;
Mēs mīļai tēvijai šīs dziesmas nesam
Un garam, kas mūs biedroja.
[: Mūs visus silda jau mīlestības stars,
Kas mīlē Latviju, tam latvju gars! :]
Mēs mostamies uz jaunu, jauku dzīvi,
Mūs modināja laika gars;
Brīvība mūsu karogam par zīmi
Un taisnības kausam pilnīgs svars.
Lai brīvība zaļo, lai taisnība spīd,
Pēc tā lai dzenamies latvji ikbrīd'.

J. Pilsātnieks.

OZOLDĒLI, ĻIEPAS MEITAS.

Bālās lapas aijājās
Rudens vēju gaudēnos.
Rāmi rāmi upe straujo,
Ziemas miegu domādam'.

Ozoldēli, liepas meitas,
Upes vilņos rotājās:
Ozoldēli zīles mētā, —
Liepas meitas vaiņagus.

Pušķojaties, ozoldēli,
Liepu lapu vaiņagiem!
Verat krelles, liepu meitas,
Ozolēnu zīlītēm!

Vītis, vītis liepu lapas
Trūdaliņas klēpitī,
Dusēs, dusēs zilenītes,
Vēsā upes dibenā.

Auseklis.

OZOLI VĒL LATVIJĀ.

Ozoli vēl Latvijā
Zaļo kalnos, ielejās.
Tāpat vīri atrodas,
Ozoliem kas līdzinās:
Stipri stāv pret aukū bargu
Tēviju tur mīļu, dārgu.
Tai lai ar' šīs dziesmas skan,
Kamēr latvju mēli man'!

Kur tās smuidrās liepas aug,
Kuplus ozolus kur raug',
Brīvās latvju dziesmas trīc,
Jo tām aust jau jaukais rīts.
Latvju vīri, gribam droši
Cīnīties un dziedāt koši!
Vīriem brīvi roku spiest,
Kamēr dzīves svece dziest!

Latv. no J. Pilsātnieka.

PIE TĒVUZEMES DĀRGĀS ĶERIES KLĀT!

Pie tēvuzemes dārgās ķeries klāt!
To turi ciet ar visu savu sirdi;

Šeit tevi stipras saites droši tur,
Kā niedra būsi svešā malā tur,
Ko mazais vējiņš iespēj samaitāt,
Pie tēvuzemes dārgās ķeries klāt!

Pie tēvu zemes kalniem, lejām, mežiem,
Pie klusa straute bērzu birztaliņā
Lai tavas mūža ilgas klātu sien,
Lai tavas domas turpu, turp aizvien,
Kur pirmreiz saule tevi skūpstīja
Un dzīves cīņās stipru audzēja.

Pie senā bērna šūpuliša klusi,
Pie sirmās mātes, vientuļa kas raud,
Lai tavi sapņi turpu naktī steidz,
Sirds, kuŗa mīlēt, gaidīt nenobeidz,
Tik turpu, turp lai nesas sirds un prāts!
Pie tēvu zemes dārgās ķeries klāt.

Pēc Šillera — Auseklis.

PULCĒJATIES, LATVJU BARI.

Pulcējaties, latvju bari,
Pulcējaties Gaujmalā;
Sniedzat rokas, brašie zēni,
Svētozolu paēnā.
Gaujas malā vēlos dzīvot,
Vēlētos būt piedzimis,
Tur, kur saule druvas zeltī,
Tur, kur zaļo birztaļas.

Tukstošiem lai svešas acis
Manu sirdi saistīt steidz,
Tukstošiem lai sārtas lūpas
Manim mīlus vārdus teic —
Tikai Gaujmalā es vēlos
Meklēt sevīm ligavu,
Tikai Gaujmalā tai stāstīt,
Cik to karsti mīlēju.

Lai ar' svešu zemju saule
Audzē ziedus krāšņākos,
Lai ar' sveštautiešu dziesmas
Jūsma pilnas slavē tos;
Tikai Gaujas malā vēlos
Vīt sev daiļu vainagu,
Saukt, lai notrīc kalni lejas,
Dievs lai svētī Latviju!

Un ja reizi laiks man pienāks
Acis slēgt uz mūžību,
Atstāt Gauju, gaujamalieti,
Dziedāt dziesmu pēdējo,
Tad tik Gaujas malā mani
Vieglās smiltīs guldiniet,
Pilnu klēpi skaistu ziedu
Kapā līdzī gremdējiet.

SAPŅU TĀLUMĀ.

Sapņu tālumā,
Staru spožumā,

Zvaigzne dziestošā,
Mana laimība. —

Rokas izstiepju,
Gaužos, pielūdzu,
Atsaukt nespēju
To, ko zaudēju.

Tvaikos vītušas,
Dubļos samītas
Dvēs'les drebošās
Baltās lapiņas —

Smiekli pārkliedza,
Troksnī izgaisa,
Nav vairs dzirdama
Saldā meldiņa — —

Sapņu tālumā,
Staru spožumā,
Nepielūdzama!
Neatsaucama!

Aspazija.

SATUMSA NAKTS.

Gribēju tālajos laukos vēl iet,
Klausīties dziesmā, ko ziedonis dzied,
Zilajos viļņos uz jūras vēl būt,
Sirds lai tur brīvības sveicienu jūt —
Satumsa nakts — — —

Gribēju gaismu sirdī sev krāt,
Sāpes par zudošo apklusināt,
Pagātņi noguldīt kapenēs snaust,
Ceļu uz laimīgu dzīvi sev lauzt —
Satumsa nakts — —

A. Saulietis.

STĀSTI MANIM, DAUGAVIŅA.

Stāsti manim, Daugaviņa,
Gauja, jel necieti klus',
Kur aug mana līgaviņa,
Vai tā drīz jau liela būs?

| : Tradi ralla, tradi ralla
Vai tā drīz jau liela būs? : |

Daugav' balta putodama
Oša laivu vizina.
Meitiņ' laivā sēdēdama
Villainītes balina.

Gaujas malā, dziļā lejā,
Sarkanbaltas rozes zied,
Tur meitiņa, koša sejā
Līgodama cauri iet.

Brauc ar Dievu, daugaviete,
Oša laivā sēdēdam'!
Pini kroņus, gaujmaliete,
Puķes klēpī nēsādam'!

Man pašami Laimes māte
Līgaviņu audzina;
Lauku māte, meža māte
Tai pūriņu darina.

A. Pumpurs.

SVĒTA NAKTS, AK, IZLEJ TU.

Svēta nakts, ak, izlej tu
Debess mieru sirsniņā.
Jauku spirdzināšanu
Ceļniekam tvīkšanā!

| : Zvaigznes jau mirdz tik spoži
Smaida uz man' tik koši!
Labprāt uz jums es droši
Skriet' augšup tur. : |

Kokles skaņas lēni šurp
Jauku vēsmu lidina,
Mums no paradīzes šurp,
Tā man sirdi spirdzina.

| : Mirdziet, jūs ,zvaigznes, spoži,
Smaidiet uz man' tik koši!
Labprāt uz jums es droši
Skriet' augšup tur. : |

TEICI TO STUNDU, TO BRĪDI.

Teici to stundu, to brīdi,
Kad tu man roku sniegsi?

Jeb vai tu mūžīgi mūžam,
Ka mani mīli, liegsi?

Man saules dienās teic puķes,
Ka manu laimi tu glabā!
Kad tu to manim teiksi,
Tu, neizsakāmi labā?

Mums saules dienas drīz zudīs,
Un puķes nobālēs lejās!
Nāc, sniedz man savu roku,
Lai laime staro mums sejās!

J. Poruks.

TĒVU ZEMES KALNOS, LEJĀS.

Tēvu zemes kalnos, lejās
Allaž manas domas mīt;
Sirds tad ilgās nogremdējas,
[: Asaras pār vaigiem rit. :]

Meža malā aizsargātā,
Kuplo koku paēnā
Maza māja, sūnām klāta,
Stāv arvien man atmiņā.

Drūmais mežs un ataudziņa
Atkal mani vilina;
Vecais zvans un baznīciņa
Atkal mani aicina.

Tēvu zemes klusā malā,
Tur, kur mani senči dus,

Ja reiz būšu mūža galā,
Man ar miera vieta būs.

Latv. no F. B.

UPE UN CILVĒKA DZĪVE.

Mazs avots kalnā ceļas
Un saulei pretī smaid',
Un jautri straujus vilņus
Uz krēslu lejup raid!

Tam prātā auglīgas druvas,
Kam spirtas rāsas trūkst,
Viņš sapņo no paradīzes,
Kur dzīvības koks pats žūst.

Bet klintis tam pretī kraujas
Un cieti ceļu slēdz,
Jo tumšāki kalnu ēna
Tur apakšā leju sedz.

Te krūts tam vareni ceļas,
Tas droši un lepni plūst,
Un gāžas pāri pār klintīm,
Kaut dziļumā iekšā grūst.

Ir dažas klinšu drupas
Ar troksni zemē irst.
Un dažā lāsīte slepen'
Kā asara mirdz un birst.

Un lejā ar jaunu spēku
Tas vilņodams tālāk iet,

Un visas malu malas
Zej, zaļo, kuplo, zied.

Kr. Barons.

VĒL TU ROZES PLŪC.

Vēl tu rozēs plūc,
Nenotvīkdama;
Matos spraudi tās
Vēl bez nodoma.

Vēl tu uzsmaidi
Visai pasaulei,
Vēl tu nezini
Sava skaistuma.

Paies laiciņš īss
Un tu nosarksi
Birzes maliņā,
Ziedus meklējot.

Un tu plūksi tos
Vienam vienīgam,
Un tu smaidīsi
Viņam vienīgam.

Karsti slavēs viņš
Tavu skaistumu
Bet es staigāšu
Kā pa rudeni.

R. Blaumanis.

VISUR VAKARS VALDA.

Visur vakars valda,
Mežs un lauks ir kluss;
Kādā mierā saldā,
Visa zeme dus.

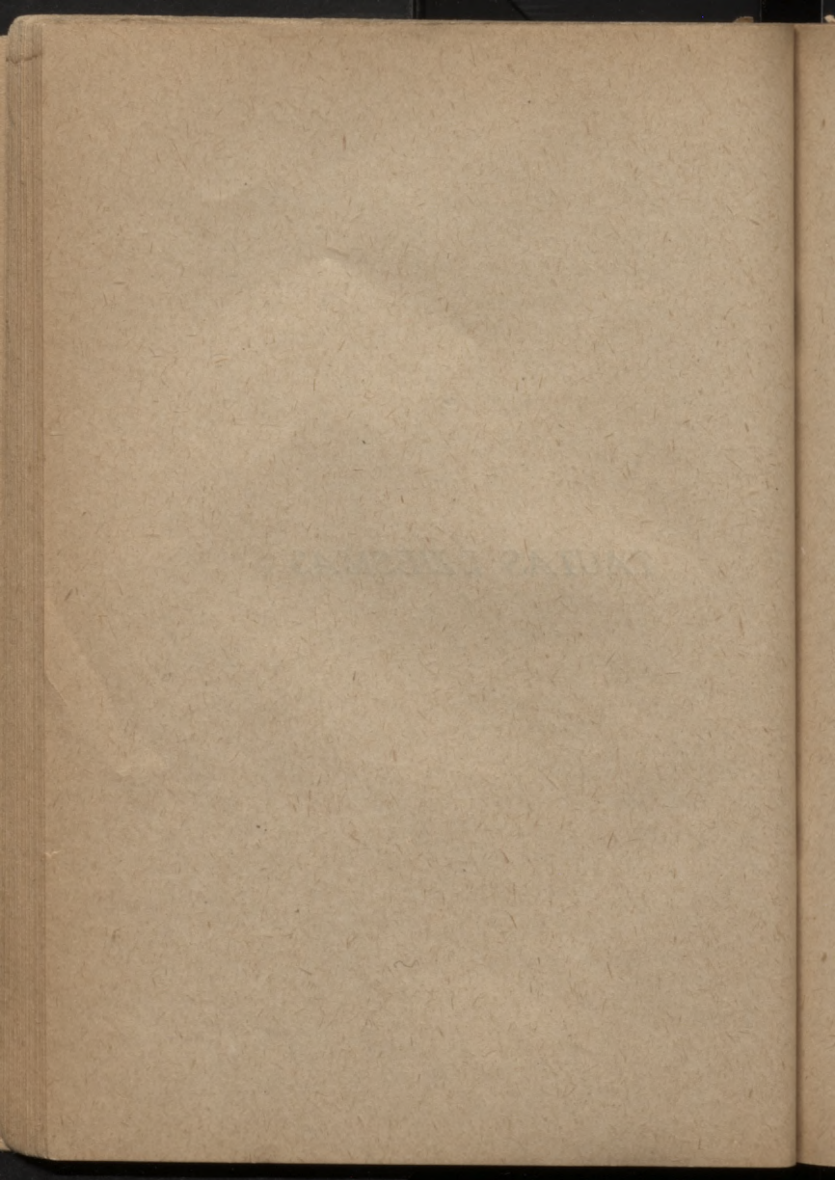
Tikai strautiņš gāžas
Tur no klintssienas,
Kā tas krāc un drāžas
Prom bez atpūtas.

Nedz viņš dusu mana,
Nedz tas klusēt māk,
Nedz tam mieru zvana,
Ne tam vakars nāk.

Tāpat manās krūtīs,
Sirds, ar' esi tu;
Dievs reiz tevīm sūtīs.
Mieru īstenu.

H. v. Fallersleben.

TAUTAS DZIESMAS

[: Ai, ciemiņi, ai, kaimiņi,
Kam tu augi tik raženis. : [
• Ne man dienu darbiņš tika,
Ne man nakti miedziņš nāca.

Vai atmini to vietīņu,
Kur mēs abi runājāmi:
Tu soliņi mani ņemti
Pirkt man zelta gredzentiņu.

Nenopirki, neapņēmi —
Šķelmjam šķelmja valodiņa.
Puisēnami pieci prāti,
Trejdeviņi padomiņi.

Tas mācēja meitas vilti
Uz akmeņa stāvēdamsi.

[: Ai, tu, mana brāļa sēta, :]

[: Tik cēlāi vietīnā. : [
Kuplis auga ozoliņš
Pie bāliņa namdurvīm.

Strazdiņš dzied galotnē
Lakstīgala pazarē.
Retam tādi tīrumiņi
Kā manami brālītīm.

Kalnā ievas balti zied,
Lejā strauja upe tek.
Kalnā tek pušķotiesi,
Lejā balti mazgāties.

Ai, tu, manu grūtu mūžu.

[: Kā es tevi nodzīvoš' ? :]

Sviedrus slauku guldamāsi,
Asariņas celdamās.

Vai, Dieviņi — rītā saucu.

Vai, Dieviņi — vakarā.

Vai, Dieviņi — visu mūžu

Ar dzērāju dzīvojot.

Kad es būtu zinājusi,

Ka dzērājis lūkojas,

Es būt' savus brūnus matus

Pār vaināgu pārlaidus'.

Ai, sarkanis āboliņis,

Tārpiņš tavu sirdi ēda —

Ai, godīgis tēva dēlis,

Suns tu būsi dzīvodams.

Kā no koka skaidu cirtu,

Tā no tevis valodiņu —

Trīs dieniņas nodzīvoju,

Ne vārdiņa nedzirdēj'.

Kaut es būtu zinājusi,

Ka es tava līgaviņa,

Kalnā rozes ravēdama,

Būt tecēj'se lejiņā.

Būt tecēj'se lejiņai,
Laidusiesi jūriņai,
Laidusiesi jūriņai,
Raudaviņu pulciņā.

Ai, zaļajā līdaciņā,
Nāc ar mani rotāties,
Tu dziļajā jūriņai,
Es ozola laiviņā.
Iztek zaļa līdaciņa,
Norauj manu vaiņadziņ'.
Tas aizgāja pa jūriņu,
Burbulišus mētādams.
Tur aizgāja, tur palika,
Viņā jūras saliņā.
Viņā jūras saliņai,
Tautu dēla sētiņā.

[: **Aijā, manu vieglu prātu :**
Jauns apņēmu līgaviņ'! :]
Ne gadiņa nedzīvoju,
Solās kungi kaŗā dot.
Es kungiem atsacīju,
Vai es viens kaŗā ieš'?

Vēl citai māmiņai
Aug deviņi bāleliņ'.
Aug deviņi bāleliņi,
Kā deviņi ozoliņ'.
Sīku bruņū nesējiņi,
Augstu zirgu jājējiņ'.

Aijā, žūžu, lāča bērni, aijā, žūžu;
[: Pekaināmi kājiņāmi žū—žū—žu. :]

Tēvs aizgāja bišu kāpti,
Māte ogu palasīti;
Tēvs pārnese medus podu,
Māte ogu vācelīti.

Tie būs mazam bērniņāmi,
Par mierīgu gulēšanu.

Kas vilkami, kas lāčami
Mežā kāra šūpulīti?

Lieli vīri uzauguši
Nešūpoti, neloloti.

Aiz Daugavas suņu muiža,
Tur aizveda mūs' māsīņ',
[: Vau, vau, vau, vau, vau, :]
Tur aizveda mūs' māsīņ'.

Es ar jātu panākšņosi,
Ādas lamži mugurā.

Suņi lamžus apēduši,
Pogas vieni palikuš'.

Ja uz mutes neuzkristu,
Ne podziņa nepalikt'.

[: **Aiz tiem purviem, aiz tiem mežiem,**
Tur ir ogu diezgan. : [

Meitas ogas lasīdamas
Ziedus norāvušas.

Ziedus, ziedus norāvušas,
Cepurītes pušķo.

Skaistas, skaistas tās meitiņas,
Kas tās ogas lasa.

Sit pie loga, sit pie durvīm:
„Meitiņ, laid man' iekšā.“

Ciemosdamies, mielodamies,
Zēnu aizkavēja.

Zēns nu skriedams, cepur' ķerdams,
Sasit meitai spogul'.

No šī brišķa, no šī brišķa
Māte uzmodāsi.

Māte tā kā traka skraida:
„Kam šī vaina pieder?“

Bez cepures stāv aiz durvīm,
Tam šī vaina pieder.

[: **Aiz upītes es uzaugu,**
Pār upīti man' aizveda; : [
Paliek mani bāleliņi,
Aiz upītes raudādami.
Sauc bāliņi, met ar roku:
Nāc māsiņa, atpakaļi,
Es neiešu, bāleliņi,
Barga tava līgaviņa.
Nāc, māsiņa, atpakaļi,
Rāšu savu līgaviņ' .
Nāc, māsiņa, atpakaļi,
Sava tēva sētiņa.
Es neiešu, bāleliņi,
Vai tu sauci, vai nesauci.
Nāc, māsiņa, atpakaļi,
Pie saviemi bāliņiem.
Man pašai līdzī auga
Labas zemes arājiņīs.
Tas paņēma manu pūru,
Mana pūra atslēdziņu.

Aiz upītes jēri brēca.
Veci puīši gavilēj'?

Tidrai ra ra—ta—tā, rai ra ra—ta—tā
Veci puisi gaviļēj'.

Jēri brēca smalka siena,
Veci puisi jaunas meit's.

Jēri siena gan dabūja,
Puiši meitas nedabūj'.

Vai, Dieviņi, jaunas meitas,
Kur liksim vecus puis'?

Sasasiesimi kūlišosi,
Liksīm ārdos kaltēties.

Aiz upītes, sētiņā

Mana jauna līgaviņ'.

Ik rītīņu, ik vakar'.

Peldus laidu kumeliņ'.

Šo naksniņu es guleš'.

Baltābola kalniņā,

Baltābola kalniņā

Pie bēraja kumeliņa.

Tautiet's manim atsūtīja

Pār upīti labas dienas;

Patur' savas labas dienas

Nāc pats mani apraudzīt.

Aust gaismiņa, lec saulīte

Birst man gaužas asariņ's.

Īsa bija tā naksniņa

Ar meitiņu runājot.

Ak, tu, mana līgaviņ', līgaviņ',
Kam tu mani raudināj', raudināj'?
Tāpēc tevi raudināj':
Kam tu dzēri krodziņā!
Kam tu dzēri krodziņā,
Kam mainīji kumeliņ'?
Nedzerš' vaira krodziņā
Nemainīšu kumeliņ'.

Apkārt kalnu gāju,
Kalniņā uzkāpu;
Ieraudzīju meitenīti,
Gauži raudājam.
Ko tu, meitiņ' raudi,
Ko tu žēlojiesi?
Kā bij manim neraudāti:
Bāliņš kaŗā iet.
Kaŗā bij man ieti,
Kaŗā nepalikti, —
Kaŗā bija grūta dzīve,
Tēva dēliņam.
Dievs atņēma māti,
Dievs atņēma tēvu,
Kas man' skaisti audzināja,
Zobentiņu nest.

Zobentiņu nesti,
Karodziņu celti,
Ienaidnieku pulciņai,
Asariņas dzert.

Salti vēji pūta,
Bargi kungi sūtīj',
Svešajai zemītei,
Jūras likumos.

Ne tur tēva, mātes,
Ne tur brāļu, māsu;
Ne tur savas līgaviņas
Svešā zemītē.

(: **Aun, meitiņa, baltas kājas,**
Jāj mani līdzī pieguļai. :)

Ko es jāšu pieguļai,
Nav man bēra kumeliņa.

Es tev došu dulunbēru,
Jāj ar mani pieguļai.

Ko tas manim laba dara,
Dulunbēris kumeliņis.

Apēd manas tīras auzas,
Mētā manu līgaviņu.

Mētā manu līgaviņu
No kalniņa lejiņa,

No kalniņa lejiņā,
Svešu ļaužu pulciņā.

| : Āvu, āvu baltas kājas,
Lēcu dārziņai. : |

Lēcu, lēcu dārziņai,
Plūcu baltās rozēs.

Plūcu, plūcu baltās rozēs,
Pinu vaiņadziņu.

Pinu, pinu vaiņadziņu,
Liku galviņai.

Liku, liku galviņai,
Gāju jūrmalāi.

Sacēlāsi rīta vējiņš,
Nopūš vaiņadziņu.

Nopūš manu vaiņadziņu
Jūras dzelmītēi.

Bambale.

Dēls apjēma līgaviņu
Mazu melnu kā bambali.
Nu tik tā, traridritam, ja, tik tā,
Mazu melnu kā bambal'.

Dēls vaicāja māmiņai,
Ko būs darīt bambalei?
Nu tik tā...

Jem, dēliņi, ziepju podu,
Ved uz Saldu ezerā.

Izmazgāja vienu podu
Vel bij melna kā bambale.

Dels vaicāja māmiņai,
Ko būs darīt bambalei.

Jem, dēliņi, otru podu,
Ved uz Durbi ezerā.

Izmazgāja otru podu,
Nu bij tāda puspelēka.

Dels vaicāja māmiņai,
Ko būs darīt bambalei.

Jem, dēliņi, trešu podu,
Vedi Ķīšu ezerā.

Izmazgāja trešu podu,
Nu bij balta ligaviņa.

Nu varēja mājās vest
Un ļaudimi parādīt.

| : **Bandinieka rudzi auga**
Diža ceļa maliņā. : {

Tie izauga, tie ziedēja
Zeltitāmi lāsītēmi.

Kur mēs iesim jauni puiši,
Zelta naudu sakaluši.

Pirksim bērus kumeliņus,
Ņemsim daiļas līgaviņas.

To kumeļu, to es pirkšu,
Kas ēd upes līkumāi;

To meitiņu, to es ņemšu,
Kam nav tēva, māmuliņas.

Bārenīte gauži rauda, gauži rauda,
| : Uz rociņas gulēdama, gulēdam' : |

Kā tā gauži neraudāsi, neraudāsi,
Tai nav tēva, māmuliņas, māmuliņ's.

Sviedrus slauka guldamāsi, guldamāsi,
Asariņas celdamāsi, celdamās.

Bārenītes slavināšana.

| : Es neiešu to celiņu, : |
| : Kur bajāra dēliņš gāja, |
Dēliņš gāj'.

Purvu bridu, niedras laužu,
No bajāra vairijosi;

Nebij purvu pusbridusi:
Satikosi bajārīti,

Sāk viņš mani bildināti:
Birst man žēlas asariņas.

Ko tu raudi, bārenīte,
Neb es tevīm mantas prasu!

Man patika tavs darbiņis,
Tavs raženis augumiņis,
Tavs raženis augumiņis,
Tava dzedra valodiņa.

Kas bārīti godināja,
Kas bārīti slavināja?

Dieviņš godu godināja,
Laimīt' slavu slavināja.

Kas gulbīti baltu dara,
Kas bārīti ļaužu lieki?

Udens gulbi baltu dara,
Dievs bārīti ļaužu lieki.

Bij man vienas rozes dēļi,

Trā di, ridi,
Tādu augstu sētu vīti,
Tradi, ridi, ridi, raļalā.

Bij man vienas meitas dēļi,
Tādu gaŗu ceļu jāti.

Es izjāju vakarāi
Sav' galviņu nodomājis.

Gaŗām jāju viņas sētu,
Viņa stāvēj' klētsdurvisi.

Klāti jāju, roku devu,
Viņa rokas man nedeķa.

Aun, meitiņa, baltas kājas,
Nāc ar mani tecētiesi;

Ja tu mani notecēsi,
Būsi mana līgaviņa;

Ja es tevi notecēšu,
Būs man cita mātes meita.

: Bērīts, manis kumeliņš, : {

{ : Staigna purva bridējiņš, : {

{ : Bridejiņš, bridejiņš,

Staigna purva bridejiņš. : {

Baltās kājas kumeļam,

Negrib staignā purvā brist, u. t. t.

Bērīt', manu kumeliņ',

Es tev pāri nedarīš',

Tev būs staignā purvā brist,

Atvest manim līgaviņ'.

Bērīts, manis kumeliņš,

Dālderiemī norakstīts;

Ne pie vārtiem nepiegāj',

Māte meitu apsoliļ'.

Brālīts savu īsto māsu

Liepu lejā audzināj!

Tautiet's sola simts dālderu
Par reizītes redzējum'.

Sol', tautieti, otru simtu,
Tad vedīšu saulītē;

Tad vedīšu saulītē,
Tad būs tava līgaviņ'!

Tad būs tava līgaviņa —
Tavas mājas kopējiņ'.

Tavas mājas kopējiņa,
Atslēdziņu glabātāj'.

Atslēdziņu glabātāja,
Cimdu, zeķu adītāj'.

Cimdu, zeķu adītāja,
Raibu jostu audējiņ'.

Raibu jostu audējiņa,
Mikstas gultas taisītāj'.

Mikstas gultas taisītāja,
Mīļu vārdu runātāj'.

{ : Caur sidraba birzi gāju, : (
{ : Ne zariņa nenolauzu; : (

Būt zariņu nolauzusi,
Tad staigātu sidrabota.

Jauna biju, dietin deju,
Dziedādama vien staigāju.

Nebēdāju tās dieniņas,
Kad staigāju raudādama.

Nācin nāca tā dieniņa,
Kad pabira asariņas.

Tad staigāju raudādama,
Asariņas slaucīdama.

Asariņas noslaucīju
Zaļā zīļu priekšautiņā.

Izmazgāju priekšautiņu
Zaļas zāles rasiņai;

Izžāvēju priekšautiņu
Smuidrā bērza galiņai.

Trīs gadiņi tas bērziņis
Ne tas auga, ne zaļoja.

Ceturtai gadiņai
Zelta ziedi noziedēja:

To Laimiņa izredzeja
Sērdienītes mūžiņami.

Cekulaina zīle dzieda, ē aijajā!
Rīgas torņa galiņai, ē, aijajā!

Laidies zīle zemītei,
Nāc man līdzī Kurzemēi.

Tu dziedāsi rozītēsi,
Es meitiņu pulciņai.

Ja tu skaisti nedziedāsi,
Uzlaidīšu vanadziņu.

Uzlaidīšu vanadziņu,
Noplūks tavu cekuliņu.

No tā viena cekuliņa
Trīs pušķīšus iztaisīšu.

Vienu došu Dieviņami,
Otru Dieva dēliņami;

Trešo pati paturēšu,
Ko puisīšus kaitināti.

[: **Cekulaina zīle dzied,**
Zelta spāres galiņā. :]

Tec, māsiņa, klausīties,
Kādu ziņu zīl' atnes' :

Tādu ziņu zīl' atnes' :
Būs brāļami kaŗā iet.

Tec, māsiņa, dārziņā!
Pušķo brāļa cepurīt'!

Smiedamāsi vārtus ver,
Raudādama rozes plūc.

Smiedamāsi appušķo,
Raudādama galvā liek.

Cīruli, cīruli, kad ņemsi sievu?
Ai, ai, džam, džam, kad ņemsi sievu?

Rudeni, rudeni, ap miežu laiku:
Cīrulis salūdza visādus viesus.
Cīrulis salūdza visādus viesus,
Pūcīte atnāca neaicināta.
Cīrulis paņēma pūcīti dancot —
Pūcīte nomina cīrulim kāju.
Cīrulis aizveda pūcīt' uz tiesu,
Pūcītei nosprieda piecdesmit dabūt,
Kam nāca kāzās neaicināta.

Čučī, mana līgaviņa,
Uz manāmi rociņāmi, rociņām!
Kad būs viena nogulēta,
Tad es tevīm otru došu.
Kad būs otra nogulēta,
Tad es tevi modināšu:
Celies, mana līgaviņa,
Jau gailītis nodziedāja!

(: Divi, divi, kas tie divi,
Kas dzīvoja saules mūž' :)
Udens upes līcīti,
Akmens kalna galiņā.

Divi, divi, kas tie divi,
Kas miedzīņa negulēja.

Puisens miega negulēja
Par meitiņu domādam.

Meitiņ' miega negulēja
Puišam cimdus adīdam'.

Kuŗu pāri noadija,
To iedeva puisēnam.

Div' dūjiņas gaisā skrēja,
Abas skrēja dūdodam's,
Ai, ai, ai, ai—ja!
Abas skrēja dūdodam's.

Div' bāliņi kaŗā jāja,
Abi jāja domādam'. u. t. t.

Vai būs jāti, vai nejāti,
Vai palikti sētiņā.

Kur palika mans bāliņis
Karodziņa nesējiņš?

Tur palika jājejiņš
Uz tām prūšu robežām.

Tur staigāja Dieva deli,
Dvēselītes lasīdam'.

Atraduši dvēselīti,
Ietin baltā vilnainē.

Ienes svētā paēnāi,
Guldin' Dieva šūpulī.

Liek engeli šūpotāju,
Tas dziedāja šūpodams.

Aijā, mīļā dvēselite,
Kaŗā kauta, nemirusi.

Div' dzeltēni kumeliņi
No jūriņas izpeldēja,
Ai, ai, ai—ja—ja, izpeldēj'!
Vienam bija saules segli,
Otram zelta iemauktiņi u. t. t.
Pie segliemi saule lēca,
Pie iemauktiem mēnestiņis.
Pavadiņu galiņai,
Zelta zvaigzni ritināja.

{ **Div' laiviņas peld pa jūru :** {
: Niedras vieni, niedras vieni ligojās : }

Viena bija puišu laiva,
Otra daiļu meiteniŗ.

Puiŗu laiva izpuŗkota
Ar vanaga spārniņiem.

Meitu laiva izpuŗkota
Ar raibāmi rozītēm.

Puiši solās projām bēgti
Uz tām prūšu robežām.

Tur tiem lika pupas malti,
Vaŗa bungas rībināti.

Div' pļaviņas es nopļāvu
Sarkanāi āboliņ'. :

Dod, Dieviņi, siltu sauli,
Labu vēju kaltējot.

Pati māku sienu pļauti,
Izkaptiņu asināt.

Tik vien lūdzu tautu dēlu,
Lai sameta kaudzītē.

Es uzdevu baltu kreklu,
Savam siena pļāvējam,

Lai tas līdzī ligojāsi,
Ar to balto āboliņ'.

Divi sirmi kumeliņi
Aiz aploka spēlējās,
Ai—jā, ai—jā, ai, ai—jā!
Aiz aploka spēlējās.

Vienam bija zelta segli,
Otram zelta iemauktiņ'.

To jau biju nodomājis,
Kuŗam kāpšu mugurā;

Tam es kāpšu mugurāi,
Kam tie zelta segli bij'.

To vedīšu pie rociņas,
Kam tie zelta iemauktiņ'.

To glabāšu māsiņai
Pūru vesti vezumā.

Divi zili balodiši

| : Strautā dzēra ūdentiņ', : |

Abi dzēra domādami,
Vai bij dzerti, vai nedzert.

Div' bāliņi kaŗā gāja,
Abi gāja domādam'.

Abi gāja domādami,
Vai bij ieti, vai neiet.

Vai bij ieti, vai neieti,
Vai palikti šai zemē.

Še meitiņas cisas taisa,
Paklāj baltus paladziņus.

Kas kaŗā cisas taisa,
Kas klāj baltu paladziņ'.

Dod, māmiņa, kam dodama,
Nedod manis vecpuišami,
Ai ridi ridi, ai ridi ridi,
Nedod manis vecpuišam.

Veca puisa dvēselīte
Padebešos karājāsī.

Sitat, velni, vaŗa bungas,
Lai krīt elles dibināi.

Lai tur rūca, lai tur kauca,
Mūŗam meitu neredzēja.

Dzeltēns manis kumeliņis, kumeliņis,
Kā dzeltēna vālodzīte, vālodzīte.

Ne tas ēda pura zāli,
Nedzeŗ rāva ūdentiņa.

Tam vajaga tīru auzu,
Kalnā pļauta āboliņa;

Kalnā pļauta āboliņa,
Skaidr' avota ūdentiņa.

Lai es braucu kur braukdamis,
Irbes guļi ceļmalāi;

Irbes guļi ceļmalāi,
Biedē manu kumeliņu.

Dzeltēns manis kumeliņis,
Kā viens vasku rituliņš,
Ai—ja, tra—ri—di,
Kā viens vasku rituliņš.

Visas upes cauri brida,
Augstajāmi kājiņām.

Daugavai peldināju,
Zaļā vaŗa pavadā.

Kad uzvedu kalniņai,
Zīda sagšā noslaucīj'.

Zīda sagšā noslaucīju,
Saulītēi nožāvēj'.

Dziedāj' tautu tīrumāi,
Uz akmeņa stāvēdam',
Lai trīc visa tautu zeme,
Lai dzird mana māmuliņ'.

Gan dziedāju, gan raudāju, —
Nedzird mana māmuliņ';
Sveša māte gan dzirdēja,
Tā par mani nebēdāj'.

Ai, Dieviņi, augstu saule,
Kad vakara sagaidīš'?
Sveša māte, ne māmiņa,
Maz iedeva launadziņ'.

Nepūšati, auksti vēji,
Man nebija villainīt's.
Plānu deva sveša māte,
Bez ieloka paladziņ'.

Bīsties grēka, sveša māte,
Neraudini bārenīt'!
Bārenītes asariņas
Maksā zelta gabaliņ'.

Dziedātāju sievu ņemu,
Dancotāju kumeliņ',
Tra—ra, ra—la—la—la—la---la,
Dancotāju kumeliņ'.

Dzieda mana līgaviņa,
Danco manis kumeliņš.

Dzieda mana līgaviņa,
Pie grūtāmi dzirnavām.

Danco manis kumeliņis,
Gaŗas vagas galiņa.

Dziedi, mana līgaviņa,
Visādāsi meldijās.

Dzērājs puisis bēdājāsi:
Kur būs ņemti līgaviņu.
Ai, ai, aijā! līgaviņ'.

Balta puķe ezerāi,
Būsi mana līgaviņa.

Balta puķe atbildēja,
Labāk ziedu ezerāi.

Labāk ziedu ezerāi,
Ne dzērāja sētiņā.

Ezerā ir silts ūdenis,
Posta dzīve dzērājam.

Dzērājiņa līgaviņa
Ikvakarus gauži raud.

Ikvakaru noseģloja
Slapju jātu kumeliņu.

{ : E, kur stalti kaŗa vīri : {
{ : Mani balti bāleliņi. : {

Ar zobenu vārtus vēra,
Stāvu dīda kumeliņu.

Paši gāja koklēdami,
Kumeliņi dancodami.

Redz, kur vīris! Redz, kur roka!
Pār Daugavu šautru svieda.

Trim plaukstāmi dzebru josta,
Trim asīmi zobentiņis.

Līdz pusēi vien pavilka
Tēraudiņa zobentiņu:

Mani balti bāleliņi,
Kā zvirbuli kaņepēs.

Ech, mā, ti moja.

Svāti zvoņi sazvonija,

Mote muni sabroņija:

Ech, mā, ti mojā, sierds jau
dūdas meilībā!

Kur tu īsi moza, malna,
Visi socēis: nav ni valna.

Jis maitēja gonūs goju,
Jei pī veira nadūmoju.
Kad donoce morgu godi,
Puiši ap mon tā, kā strodi.
Valerija doncut goja,
Jazups skripku kutinoja.
Ponoksnīki skuķus ķēra,
Mun ar koju ūsto spēra.
Mute mun nu pilna dubļu,
Tukši karmaņi nu rubļu!

Ej, bāliņi, lūkoties,
Ko dar' tava mālējī' —
Logi vaļā, durvis vaļā,
Nerūc vaira dzirnavī' s.
Ienāk māte raudādama,
Asariņas slaucīdam'.
Nem, bāliņi, brūnus svārkus,
Seglo savu kumeliņ'.
Jāju dienu, jāju nakti,
Sav' māsiņu meklēdams.
Ieraug' vienu lielu ciemu,
Paskandinu iemauktiņ's,
Iznāk trīsi tēva dēli
Dzeltainiemi matiņiem.
Divi mani pašu veda,
Trešais veda kumeliņ'.

Liek man ēsti, liek man dzerti,
Liek man apkārt skatīties.
Ne es ēdu, ne es dzēru,
Apkārt vieni skatījos.

Es redzēju sav' māsiņu
Viņā galda galiņā:
Balta mice galviņai,
Atslēdziņas rociņā.

Ēd, bāliņi, dzer bāliņi,
Es tev līdzi vis neiešu.
Patikama šī zemīte,
Pa prātami arājiņš.

{ : **Es bij' puika, man bij vara** : {
{ : Es varēju lielīties : {

Ar krūtīm kalnus gāzu,
Ar kājāmi rušināju.

Rīgu nesu saujiņai,
Liepājiņu padusē.

Jelgaviņu, mazpilsētu,
Aiz cepures aizspraudos.

Gana liela poļu zeme,
Vienu stūri kustināju.

Es ar sauli saderēju,
Reizā tikti Vāczemē,
Tra—ra radi—ra, radi—ra—rā.

Nav saulīte brokastī,
Es jau esmu jūrmalā.

Nav saulīte pusdienāi,
Es jau oša laiviņā.

Nav saulīte nogājusi,
Es jau esmu Vāczemē.

Es jau esmu Vāczemēi,
Pie vācieša namdurvīm.

Vāciešam ir daļas meitas,
Glauda manu kumeliņ'.

Vai jūs glaudāt, vai neglaudāt,
Man jau sava saderēt'.

Ej, saulīte, drīz pie Dieva,
Dod man svētu vakaru!
Bargi kungi darbu deva,
Nedev' svēta vakara.

Melna čūska miltus mala,
Vidū jūrā, uz akmeņ',
Tos būs ēsti tiem kungiem,
Kas bez saules strādināj'.

Teci, teci, kumeliņi,
Nu ar lūka pavadiņ';
Slikti gadi, bargi kungi,
Nedrīkst ķēdes kaldināt.

Migla, migla, rasa, rasa,
Tu man laba nedarīj'!
Rasā manas kājas mirka,
Miglā rūsā vaiņadziņš.

Ej, saulīte, drīz pie Dieva,
Dod man svētu vakaru!
Bargi kungi darbu deva,
Nedev' svēta vakara.

Es iesēju lielu pupu,
Nu ka tā, nu ka tā,
Baltā rožu dārziņā, tradi ridi
rā trallā—rallā.

Tā izauga tieva, gaŗa,
Līdz pašāmi debesīm.

Es uzkāpu debesīsī
Pa tiem pupas zariņiem.

Es redzēju dieva dēlu
Siekiem bites mērojoti.

Pavaicāju dieva dēlam,
Ko dar' manis tēvs, māmiņa.

Tēvis pūta āža rogu,
Ganot Dieva kumeliņu.

Māte kāra villainītes
Zeltābeļu zariņos.

Cik pakāra villainītes,
Nokrīt zelta ābolīts.

Es gribēju vienu jemti,
Nebij laika, nevarēju.

Es izkūlu kunga riju,
Aijā ralala,
Nava salmu nesējiņ'.

Nes, māsiņa, salmu nastu,
Došu baltu villainīt'.

Siki vieni, mazi vieni,
Kungu rijas kūlējiņ'.

Cits pakrita klājienāi,
Cits jēlkulas kūlītē.

Labāk eju rijas kultī
Nekā mālu ritināt;

Pieci, seši kūlējiņi,
Viens mālīti ritināj'.

Elle, elle kunga rija,
Elle kunga piedarbiņš,

Tur es savus sārtus vaigus
Ik rudenus balināj'.

| : **Es kaŗāi aiziedams,** : |
| : Atstāj māsu šūpulī. : |

No kariņa atiedams,
Atrod' lielu rakstītāj'.

Māmiņai pavaicāj',
Kas tā lielā rakstītāj'.

Tā, deliņi, tav' māsiņ',
Ko atstāji šūpulī.

Rakstītāja, man' māsiņ',
Norakst' kaŗa karodziņ',

Raksti zaļu, vai sarkan',
Mūžam vairsi neredzēt'.

| : **Es redzēju staigādamis** : |
| : Putniņš putnu dzenājās. : |

Lai tad es ne puika būtu,
Ja es meitas nemīlētu.

Meitas mani mazu puiku
Sola vārnām, žagatām.

Es uzaugu pie kundziņa
Liels ābeļu potmanītis, —

Es meitāmi iepotēju
Mīlestību sirsnīgai.

Kas kaķami krāsni liedza —
Kaķam krāsne piederēja;

Kas puisiemi meitas liedza —
Puišiem meitas piederēja.

Es piesēju kumeliņu
Pie ziedainas ābelītes.

Apbirst manis kumeliņis
Ābelītes ziediņiem.

Jāš' meitiņu lūkoties
Apbirušu kumeliņu.

Jādams meitu lūkoties
Satiek' vecu māmuli.

Tā man deva labudienu:
Smukpuisīti, kur tu jāsi?

Jāš' meitiņu lūkoties
Apbirušu kumeliņu.

Jāj, puisīti, kur jādamsi,
Jāj manāi sētiņā.

Jāj manāi sētiņai,
Tur būs divas smukmeitiņas.

Viena bija pelnrušķīte,
Otra pēļu jumpraviņa.

Nāc ārāi, pelnrušķīte,
Būsi mana līgaviņa.

Lai palika jumpraviņa
Caur lodziņu skatotiesi,

Caur lodziņu skatotiesi
Un it gauži raudājot.

Es savai māmiņai,
Kā sirsniņa azotē,
Kā sirsniņa azotēi,
Kā puķīte dārziņā.

Mana mīļā māmuliņa

Mani mīļi audzināj'!
Pati māte dubļus brida,
Mani nesa rociņā.

Ik vakara lakstīgala,
Sīt bērziņa krūmiņā;
Ik vakara māmuliņa,
Gaida mani atejot.

Bij man gaŗa tā dieniņa,
Kad saulītes neredzēj',
Vēl gaŗāka tā dieniņa,
Kad māmiņas neredzēj'.

Skrēj, putniņi, meža malu,
Ar mazoi grāmatiņ',
Aiznes manai māmuliņai
Simtu labu vakariņ'!

Spīdi spoži, mēnestiņi,
Pār atmatu atmatām;
Ik vakaru es tecēju,
Pie tās savas māmuliņ's.

Bērziņ, tavu kuplumiņu,
Līdz pašai zemītei!
Māmiņ, tavu labumiņu,
Līdz mūžiņa galiņam!

Ai, bērniņi, ai, bērniņi,
Klausāt tēvu, māmuliņ'!
Mūžam saule debesīs,
Ne mūžami tēvs, māmiņ'!

Es redzēju jūrīnā

Trīs zvejniekus zvejojam,
Zīda tikli, zelta laivas,
Sidrabiņa zēģelīt'.

Vai, godīgi zvejniecīni,
Redzēj't manu bālēliņ'?
Smuks puisitis baltu vaigu,
Dzeltēniemi matiņiem.

Vai, godīga mātes meita,
Tāds gul' jūras dibenā.
Smiltis grauž tam baltos vaigus,
Udens matus plīvina,

Vai, godīgi zvejniecīni,
Izzvejojiet maliņā.
Došu vienam slēžu kreklu,
Otram zīžu nēzdaudziņu,

Trešajam, jaunākam,
Pati sevi nodošos;
Pati sevi nodošos
Zēģelišu mazgātāj.

Lai gan baltas ūdens putas —
Vēl baltākas zēģelīt';
Uzvelk baltu zēģelīti,
Iet laiviņa mirdzēdam'.

Es uzkāpu kalniņai,
Rai ri—di—rā,

Līgaviņas lūkotiesi,
Rai—ri—di—rā,
Aija, ral—la, ai—ja, ral—la—lā.

Nolūkoju tautu meitu,
Kuŗa laba dziedātāja.

Labdien, tautu zeltenīte,
Būsi mana līgaviņa?

Kam tu mani bildināji,
Kam sirsnīgu želināji.

Kā es varu solītiesi,
Nava mājā tēvs un māte.

Nāci rītu, vai parītu,
Tad būs mājā tēvs un māte.

Labdien, tautu zeltenīte,
Otrreiz tevi bildināju.

Paldies, paldies, smuks puisīti,
Nu es varu solītiesi,

Nu es varu solītiesi,
Nu ir mājā tēvs un māte.

Būšu tava līgaviņa,
Tavas mājas kopējiņa.

Grūti pūta sila priede
Smalka lietus pielijus';
Gauži rauda tie bērniņi,
Kam nav tēva, māmuliņ's.

Tecin teka strauja upe,
Burbulišus mētādam'.

Grūta dzīve bāreniņiem
Svešas mātes pajumtē.

Ļauni vārdi, cieta maize,
Lūkiem pītis paladziņš —

Tā rit bāru asariņas
Pa bāliemi vaidziņiem.

Birstiet, gaužas asariņas,
Bārenīšu priekšautā;

Dieviņš viņas salasīja
Sudrabiņa laiviņā.

Guli, guli, ganu meita,
Visi darbi padarīt',
Ai, si—ju, vi—ju, ral—la—lā,
Visi darbi padarīt'.

Cūka raka rācentiņus,
Kaza šķina kāpostiņ's.

Vista lokus izravēja,
Gailis cirta žagariņ's.

Sunīts kūra uguntiņu,
Kaķīts sviestu saķērnēj'.

Guli, mana līgaviņ',
Aijā, ai jā!

Uz manāmi rociņām,
Aijā, aijā! Aijā, aijā!

Kad rociņas nogulēs',
Tad es tevi modināš'.

Tad es tevi modināš',
Segloš' savu kumeliņ'.

Rītā agri man jājāj
Tālu, tālu svešumā.

Guļu, guļu, miegs nenāk
Apakš kupla lazdu krūm',
Tradiridi bimbam, tradiridi bimbam,
Apakš kupla lazdu krūm'.

Atnāk manis mīlais tēvs:
Celies, dēliņ, nāc man līdz:

Es tev došu sešas muižas,
Visas sešas dzimtas ir.

Ne es celšos, ne es iešu,
Man galviņa gauži sāp.

Atnāk mīla zeltenīte:
Celies augšā, nāc man līdz:

Es tev došu sešas mutes,
Visas sešas saldās būs.

Nu es celšos, nu es iešu,
Man galviņa vairs nesāp.

Irbīt' gulēj ceļmalāi,
[: Baida manu kumeliņ' . :]
Tu, irbīte, nezināji,
Cik vērts manis kumeliņš.
Pieci simti, seši simti,
Tik vērts manis kumeliņš.
Cīrulīti, mazputniņi,
Negul' ceļa maliņā.
Negul' ceļa maliņāi,
Nebaid' manu kumeliņ'.

Jāju dienu, jāju nakti
Smuk' meitiņu lūkoties,
Netišāmi es iejāju
Meitu mātes sētiņai, sētiņā.
Ņemtin ņemšu līgaviņu,
Bet nezinu, kādu ņemt;
Pavaicāju meitu māti:
Ko tās tavas meitas dara?
Manas meitas pūru loka,
Pušķo baltas villainītes.
Pavaicāju meitu māti:
Kas sērdienes pūru loka?
Sērdienīte pati loka,
Naktī miega negulēj'.
Vai ņemt gudru sērdienīti,
Vai bagātu mātes meitu?

Labāk gudru sērdienīti,
Ne bagātu mātes meit'.
Sirmiēm zirgiem ceļā braucu,
Sētā gudra ligaviņa.

(: Jātnieciņa dēliņš biju,
Jāju dienu, jāju nakti. : (
Uzjāj' vienu augstu kalnu,
Lejā dziļu avotiņu.
Pie tā dziļā avotiņa
Smukmeitiņa mazgājās.
Labdien, ciema zeltenīte,
Dod ūdeni kumeļam;
Dod ūdeni kumeļami,
Sniedz rociņu jājējam!
Nāc, meitiņa, tu pie manis,
Gan laimiņa palīdzēs.
Griežiet ceļu, griežiet ceļu,
Nu ved tautas bārainīt.
Pulkiem dzina govju, vēršu,
Pulkiem bērū kumeliņ'.
Ai, tu, ciema bārainīte,
Tavu daiļu villainīt!
Visapkārti sīki raksti,
Vidū saule vizuļoj'.

Jātnieciņa dēliņš biju, dēliņš biju,
[: Jāju dienu, jāju nakti, jāju nakti. :]

Uzjāj' vienu augstu kalnu,
Lejā dziļu avotiņu.

Pie tā dziļā avotiņa
Smukmeitiņa mazgājās.

Labdien, ciema zeltenīte,
Padzird' manu kumeliņu.

Saki, ciema zeltenīte,
Vai es tavam prātam tiku.

Ja es tavam prātam tiku,
Sniedz rociņu, saderami.

Tu bagātis tēva dēlis,
Es nabaga bārenīte.

Es neraugu mantu tavu,
Es raug' tavu tikumiņu;

Es raug' tavu tikumiņu,
Tavu gudru padomiņu.

Jūdzat bērus, jūdzat raudus,
[: Vedat mani smiltainē. :]

Pārnāks bēri, pārnāks raudi,
Es vairs mājās nepārnākšu.

Es vairs sētā nepārnākšu,
Mājas durvis virināt.

Es palikšu kapsētāi
Baltas smiltis rušināt.

Nu, ardievu, mīlie radi,
Labuvakar, zemes māt'.

Labuvakar, zemes māte,
Glabā manu augumiņ'.

Aunat mani baltas kājas,
[: Vedat mani smilktienāi. :]

Jūdzat bērus, jūdzat raudus,
Vedat mani smilktienāi.

Pāries raudi, pāries bēri,
Es mūžami nepāriešu.

Ej, pelīte, pa zemīti,
Apraug' manu mūža namu.

Vai rūseja, vai pelēja
Mana mūža dzīvošana.

Nej rūseja, nej pelēja,
Skanēt skana staigājoti.

Teic, zemīte slikta dara,
Zeme dara visu labu:

Zeme deva ēsti, dzerti,
Glabā manu augumiņu.

Jūriņ prasa smalku tiklu,
Laiviņ' baltu zēgelit'.

Uzvelk baltu zēgelīti —
Iet laiviņa mirdzēdam'.
Iet laiviņa mirdzēdama
Līdz Ziemeļa namdurvim.
Ziemeļam ir skaistas meitas,
Tās es braucu lūkoties.
Vai tu brauci, vai nēbrauci,
Tu jau manis nedabūs'!
Labāk tēva dubļus bridu,
Ne tautieša laipu gāj'.
Tēva dubļi sudraboti,
Tautu laipa asarot'.

Jūriņ' prasa smalku tīklu,
Laiviņ' baltu zēgelīt'. : {
Uzvelk baltu zēgelīti,
Iet laiviņa līgodam'.
Iet laiviņa līgodama,
Simtu jūdžu dieniņā.
Simtu jūdžu dieniņā.
Divi simti naksniņā.
Nu es braucu jūriņai,
Pa tiem jūras vilnīšiem.
Nu varēju raudzītiesi,
Jūru aužot audekliņ'.

Putu nītes, niedru šķieti,
Audējiņa vilnīte.

Kad es biju jauns puisītis,
Es mācēju ģēģerēt.
Tral—la—la—la—la la—la--la!*)
Es mācēju ģēģerēt.

Suni laidu mežīnā,
Pats gar meža malu gāj'.

Suns iztrenca vecu meit'
Salāpītu kažociņ'.

Še, sunīti, zaķa kāj',
Trenc to meitu atpakaļ.

Suns apēda zaķa kāj',
Nedzen meitas atpakaļ.

Citiem vīriem sievas zūd,
Man pazuda sievas māt'.

Vilks apēda sievas māt'
Ar visāmi pastalām.

Saspeļ velns to sievas māt',
Skāde par tām pastalām!

Kad man būtu tā naudiņa,
Kas guļ jūras dibenā,

*) Aijā, aijā, aijajā.

Es nopirktu Rīgas pili
Ar visiem vāciešiem.

Es vāciešam tā darītu,
Kā vācietis man darij':
Es vācieti dancinātu
Uz karstiemi kriegējiem.

Es vācieti dancinātu
Uz karstiem ķieģeļiem.
Ja vācietis augstu lektu,
Es pakurtu uguntiņ'.

Dienu liktu mežā braukti,
Nakti riju kuldināt;
Svētdienā, kad visi miera,
Liktu cūkas paganīt.

Pieci vilki arklu vilka —
Vāciets ara raudādams.
Dod, vācieti, piecas mārkas,
Es paaršu smiedamies.

Vāciešami gaŗi stilbi,
Velna ūti zābaciņ',
Tas vareŗa ellē bristi
Līdz paŗami dibenam.

Kad man būtu tā naudiņa,
Kas gul jūras dibenā
Nu tik tā: tim—ba—ka, tai—
va—ka, ti—li—di—ra,
Kas gul jūras dibenā.

Es nopirktu Rīgas pili
Ar visāmi mamzelēm un t. t.

Lai tā Rīga, kur tā Rīga,
Bet tās Rīgas mamzeltīt's.

Baltām diega zeķītēmi,
Sarkanāmi kurpītēm.

Pāri jāju par Daugavu:
Tilts rībēja, pieši skan.

Atskatosi atpakaļi,
Rīgas meitas pakaļ skrej.

Ejam, brāļi, mēs uz Rīgu,
Rīgā laba dzīvošan'.

Stikla durvis, vaŗa vārti
Veŗas paši neveŗam'.

Kade pārnāksi, bālēliņ.

No kaŗa lauka?

Ai, ai! Ai, ai!

No kaŗa lauka.

Tavs tētiņš un māmiņa
Dus smilšu kalnā.

Tav' māsiņa, ligava
Jau ziedus kaisa.

Nu pārnāca bālēliņš
Kā Dieviņš sirmis.

Nu pārnāca bāleliņš
No kaŗa lauka.

[: **Kam der kalni, kam der lejas,**
Kam der zaļi ozoliņi? :]

Dievam kalni, Laimei lejas,
Bitei zaļi ozoliņi.

Ozols gāja par Daugavu
Ar visāmi bitītēm.

Dravenieka līgaviņa
Tek gar malu dziedādama.

Vaska kurpes kājiņāi,
Ziedu cimdi rociņāi.

Kam der kalni, kam der lejas,
Kam der zaļi ozoliņi?

[: **Kaŗa vīri bēdājās,**
Asiņaiņa gaisma aust; :]

[: **Nebēdājiēt, kaŗa vīr',**
Sudrabota saule lēc. :]

Sniga sniegi, putināj',
Stalti jāja kaŗavīr';

Jāja, jāja, tālu, tāl',
Lielu, tālu svešumā;

Jāja, jāja, tālu, tāl',
Lielu, tālu svešumā;

Tēvu zemei grūti laiki,
Dēliem jāiet palīgā.

Tēvu zemes brīvestīb'
Pirksim mēs ar asinīm.

Tēvu zemes mīlestīb'
Mēs ar darbiem rādīsim.

[: **Kas kaitēja nedzīvoti**
Apaļami puisēnam! : [

Kur aizgāju, tur paliku,
Kur nokritu, tur gulēju.

Vai uz sola, vai zem sola,
Vai svešai gultiņai.

Kaķam sieva, kaķam bērni,
Kaķam nauda, maciņā.

Ne man sievas, ne man bērnu,
Ne man naudas maciņā.

Es ar' būtu sievu ņēmis,
Ja tik tāda gadītos,

Kas ar savu maizi nāca
Un ar savām postalām!

[: **Kas kaitēja nedzīvoti**
Diža meža maliņai? : (

Pieci brieži man aŗami,
Sešas stirnas ecējamas.

Ar vilciņu vagu dzinu,
Lapsa vagu metājiņa.

Zaķis kūla kankālišus,
Ar pakajas kājiņāmi.

Vārna tāda puspeleka,
Tā bij mana moderīte.

Cielaviņa baltu kaklu,
Tā galdiņa klājējiņa.

Cīrulītis zirgu puisis,
Ar pelēku paltraciņu.

Žagatiņa garu asti,
Ta bij ziņas devējiņa.

Kas tie tādi, kas dziedāja,
Bez saulītes vakarā?
Tie ir visi bāŗa bērni,
Bargu kungu klausītāj'.

Kurin' ugun', silda gaisu,
Slauka gaužas asaras,
Krimta cietu pelav' maizi,
Avotiņā mērcēdam'.

Saulīt vēlū vakarāi
Sēžas zelta laiviņā:
Rītā agri uzlēkdama
Atstāj laivu ligojam.

Kam, saulīte, vēlū lēci?
Kur tik ilgi kavējies?

Aiz viņiemi kalniņiemi,
Bāra bērņus sildīdam'.

Kas tie tādi sijātāji

Rāj, rāj, puiku rāj?
Man auguma nievātāji, nievātāji,
Ra—la—la, ra—la—la, nievātāj'.

Sijādami, vētidami,
Rā, rāj, puiku rāj!
Iekrit paši sēnalāsi, sēnalāsi,
Ra—la—la, ra—la—la, sēnalās.

Ko peldami nenopēla,
Ko gan nenopēl',
Ko celdami neuzcēla, neuzcēla,
Ra—la—la, ra—la—la, neuzcēl'.

Nopel labu tautu bērnu,
Labu tautu bērņ',
Uzteic kūtru kumeliņu, kumeliņu,
Ra—la—la, ra—la—la, kumeliņ'.

Ko mēs meitas darīsimi —

Puiši solās projām iet?
Aija, ralala, puiši solās projām iet.

Liksim sargus uz ceļiemi
Līdz pat prūšu robežām.

Dievs tos puišus gudrus deva,
Tie aizgāja ūdensceļ'.

Tie aizgāja ūdensceļu
Ar kuģiem vāczemē.

Tur tiem šķita laba dzīve
Spilvenosi vien gulēt.

Tur tiem deva pupas malti,
Vaŗa bungas mugurā.

Vaŗa bungas mugurā,
Dzelzu stieni rociņā.

Saka puisi cits uz cita:
Iesim, brāļi, atpakaļ,
Iesim, brāļi, atpakaļ
Savā tēva zemītē.

Savā tēvu zemītē,
Uz savāmi māsiņāmi,
Nemsim jaunas līgaviņ's.
Tās mācēja maizi cepti
No bērziņa pumpuriem,
No tiem riekstu kodoliem.

Ko tu raudi, kas tev kaiti,
Mana jaunā līgaviņa,
[: Vai, vai, jauna līgaviņ' :]
Vai tev trūka sāls un maizes,
Vai es mīļi nedzīvoju,
Vai, vai, jauna līgaviņ'.

Sāls un maizes gan netrūka,
Mīļu vārdu vien man trūka,
Vai, vai, mīļu vārdu trūk'.

Krauklīts sēž ozolā,
Zelta kokles koklēdams.
Rai—tai—ri—di, rai—tai—ri---di,
Zelta kokles koklēdams.

Vai, krauklīt', tu redzēj',
Kur aizveda mūs' māsīn'?

Pār purviem, pār mežiem,
Pār smalkajiem krūmiņiem.

Tur aizved' mūs' māsīn',
Uz bagāto Kurzemīt'.

Tur dzīvoja mūs' māsīn'.
Kā sarkana brūklenīt'.

Kumeliņi, kumeliņi,
Tu man kaunu padarīj',
Tradi ri—di ra—la—lā!
Tu man kaunu padarīj'.

Tu man kaunu padarīji
Lielā ļaužu pulciņā.

Lielā ļaužu pulciņā,
Jaunu meitu vidiņā.

Tev kājiņa paslīdēja,
Man nokrita cepurīt'.

Kas godīga mātes meita,
Padod manu cepurīt'.

Kas bij kāda vizdegune,
Ne ar kāju nepaspeļ.

Kupla, kupla liepa auga

Gana ceļa maliņā;
Tur saulīte jostu kāra
Vakarāi noiedam'.

Noiet saule vakarāi
Koku galus veltīdam':
Ošam kāra zelta dvieli,
Ozolami sudrabiņ'.

Sikajami bērziņami —
Dimantiņa lapiņām,
Mazajami kārklīņami
Uzmauc zelta gredzentiņ'.

Riet', saulīte, rietēdama,
Nelīdzini koku gal';
Jau piekusa govu gani,
Jau arāja kumeliņ'.

Kur gāji, puisīti, kur staigāji?

| : Kur šādu naksniņu pārgulēj' ? :

Augstajā kalnā, jaunajā klētī,
Tur šādu naksniņu pārgulēj'.

Vai ņemsi atraitni, vai mīlēsi?
Vai dosi maizītes atraitnes bērniem?

Nemēšu atraitnes, nemilēšu,
Nedošu maizītes atraitnes bērniem.

Vai ņemsi meitiņu, vai mīlēsi?
Vai meitiņas vaiņagu paglabāsi?

Nemš' jaunu meitiņu, to mīlēšu,
Meitiņas vaiņagu, to paglabāšu.

Kur, māsiņas, braukājati:
Nosvīduši kumeliņ'?

Mēs vedami sav' māsiņu
Balta smilšu kalniņā.

Pāries bērī, pāries raudi,
Es jums vairi nepārieš'.

| : **Kur, meitiņa, vakar bijī,**
Ka es tevis neredzēju? : (
Trā—rā—rā—rittam,
trā—rā—rā—rittam,
Trā—rā—ral—alā,
rala—la—la—lā.

Vakar māte raušus cepa,
Šodien meitai kāzas būs.

Māte raušus gan izcepa,
Meitai kāzas izčibēja.

Zinu, zinu, bet neteikšu.
Kāda vaina mūs' meitām:

Biezas lūpas, reti zobi,

Smalka maize čauri birst.
Piecas stundas kājas āva,
Sesto rokas pūtināja.

Kur tu augi, daiļa meita,
Ka es tevis neredzēju,
Trā—ri—di ral—lā—lā,
Ka es tevis neredzēj'.

Vai tu augi pie māmiņas,
Vai māmiņas pūriņai.
Mana balta māmuliņa
Mani balti audzināja.

Apvilkusi baltu kreklu,
Pacēlusi saulītei.
Es uzaugu pie māmiņas,
Tā kā kāda mamzelīte,

Baltām diegu zekītēmi,
Sarkanāmi kurpītēmi.
Sniedz rociņu, dod mutīti,
Būsi mana ligaviņa.

Velti, velti, tu, puisīti,
Uz maniem lūkojiesi.
Citam tēva dēliņam
Roku devu, solījosi.

| : **Kur tu skriesi, vanadzīni,**
Ar tiem vaska spārniņiem? : |

Skriešu liepas apraudzīti,
Vai ir liela izaugusi.

Gan ir liela, gan ir kupla,
Zari līka jūriņā.

Jaunas meitas tērzēdamas,
Nolauzušas liepai zaru;

Nolauzušas liepai zaru,
Iemetušas jūriņā.

Tas aizgāja pa jūriņu
Burbulišus mētādamis.

|:Kur tu teci, kur tu teci, gailīti man':|
|:No rītiņa agrumāi :|

Ciemā teku meitas celt'
No rītiņa, rasiņai.

Celies, mana ligaviņ,
Jau gailītis nodziedāja.

Čigāns savu čiganiet'
Ar džindžalu džindžalāja.

Židiņš savu židenīt'
Uz muldiņas vizināja.

Vāciet's savu gaspažīņ'
Ar ābolu kaitināja.

Latviet's savu ligaviņ
Ikrītiņus nobučoja.

Kur tu teci, rudzu pele,
Tig dai, tig dai, tig dai dā.
E hm, hm, hm, hm, tig dai rudi
rallallā!

„Teku tavā klētiņai“ u. t. t.

„Vai tu runča nesatiki?“

„Nule gaļām aizlenkoja“.

Kur tad tu bij' paslēpusies?

Vecās mātes bundulā.

Lai ēd vilki, vilki

Visas kazas, kazas

| : Es ganīju kumeliņu. : |

Kumeliņu — liņu

Ganīdamis — damis

Iesakūlu naudiņai.

Iesakūlis — kūlis

Naudiņai — ņai

Nosapirku oša laivu.

Nosapircis — pircis

Oša laivu, laivu

Iesaīru jūriņai.

Iesaīris — īris

Jūriņai — ņai,

Sadauzīju jodam galvu.

Sadauzīju, zīju
Jodam galvu, galvu
Deviņosi gabalosi.

Laimīt' kļiedza, laimīt' brēca
Kalniņāi stāvēdama;

Redzēj' mani ievedoti
Nelaimītes vietiņā.

Ko nu bija man darīti —
Ļaudis teica, laime liedz;
Ļaudis teica maizes zemi,
Laime — gaužas asaras.

Klausīš' laimes liegumiņu,
Ne ļautiņu teikumiņ'.

Lakstīgala kroni pina
Manā rožu dārziņā,
Ram tai ri—di—ra, ram tai ridi
ra—ala—lā.

Manā rožu dārziņā.
Ne man miega, ne darbiņa
Lakstīgalu klausoties.

Māte mani rātin rāja,
Ka es liela dziedātāj'.

Tā, māmiņa, tava vaina,
Ka es liela dziedātāj'.

Kam tu kāri šupulīti,
Kur dziedāja lakstīgala.

Man bij dziesmu pilns pūriņis,
Vēl ar kaudzi vācelīt'.

Es dziedāju, kad gribeju
Labas vieni lasīdam'.

Līgo laiva uz ūdeņa,
Uz ārāja meitiņām!
Arājami skaistas meitas,
Zēģelišu audējiņ's.

Viena auda, otra vērpa,
Trešā raksta zīdautiņ'.

Dod, māmiņa, to meitiņu,
Kuŗa raksta zīdautiņ'.

Ja nedosi tās meitiņas,
Es nomiršu žēlabās.

Kur jūs mani glabāsieti,
Žēlabāsi mirušu?

Tur mēs tevi glabāsīmi,
Skaistā rožu dārziņā,
Skaistā rožu dārziņāi,
Apakš rožu saknītēm.

Tur uzauga kupla roze,
Deviņiemi žuburiem,
Ik svētdienas meitas nāca,
Vaiņadziņus darināt.

Novijušas vaiņadziņus,
Aiziet Māras baznīcā,
Aiziet Māras baznīcāi,
Pušķo Māras altari.

Māra prasa raudādama;
Kur, meitiņa, tādu ņēm' ?
Rīgā pirk, naudu devu,
Vāc zemēi kaldināj'.

Kam jūs, meitas, melojati,
Tā ir puisiņa dvēselīt';
Tā ir puisiņa dvēselīte,
Žēlabāsi miruša.

| : Līgodama upe nesa
Zaļu ziedu vaiņadziņu; : {
Dziedādamas tautas veda
Vaiņadziņa vijējiņu.

Strauta malā ganīdama
Strautā metu vaiņadziņu,
Lai vizina strauta vilņi,
Ne nelietis tēva dēlsi.

Lokātiesi, mežu gali,
Lai balsiņis pāri skan!
Ko gaidieti, jauni puisi,
Kad jūs sievas neņemiet?

Ak, tu, ciema cīrulīti,
Tavu jauku dziedāšan'!

Man vajaga līgaviņas,
Ka es tevis nepaņem'.

Ciema puisi tā domāja,
Ka es dziedu viņu dēļ.

Man māmiņa atvedīsi
Pār Daugavu arājiņ'.

Koši, koši, jauki, jauki,
Kad Dievs deva vasariņ'.

Dzied putniņi, dzied meitiņas,
Mežu gali gavigāj'.

Lokatiesi, mežu gali,
Lai balsiņis pāri skan.

Mājās eju, mājās eju.

Kas gan mani mājās gaida,
Rai—da ri—di, rai—ra—ri—di,
Kas gan mani mājās gaid'.

Mans sunītis, mans gailītis,
Tie gan mani mājās gaida.

Līgaviņa, miega pūznis,
Tā jau manis negaidīja.

Līgaviņa, miega pūznis,
Gultiņai čučināja.

Man bij veca vīra māte,
Nezināju, kur to likt.
Ramtatidiri, ramtatidiri,
Nezināju, kur to likt.

Raku zemē, tur sapuva,
Pagrabāi sapeleja.

Liku klētī, žurkas ēda,
Aizkrāsnēi — circeniši.

Vīra māte gan gribēja,
Lai es viņai gultu taisu;
Es pasviedu dadžu klēpi,
Lai gul' plecus berzēdama.

Vīra māte gan gribēja,
Lai es viņai putru vāru.
Es izvāru krupju putru,
Lai strebj viņa sprauslādama.

Vīra māte bēdājāsī,
Mazu pūru ieraugoti.

Nebēdāji, vīra māte,
Tava tiesa nezudis.

Paša pūra dibenāi,
Drāšu pita pātadziņa.

Man pazuda kumeliņis
| : Celmotāi lidumāi. : {

Izmeklēju, nedabūju
Nekur savu kumeliņu.

Es atradu kumeliņu
Jaunu meitu laidarāi.

Labvakari, jauna meita,
Atdod manu kumeliņu.

Es kumeļa neatdošu,
Lielu skādi padarija.

Man izmina rožu dārzu,
Brālīšami — auzu lauku.

Brālīt's auzas gan pieciestu,
Es rozītes nepieciešu.

Man māmiņa piesacīja:
Meitiņ, puišu nekairini!

Puiši sēde rindiņai,
Man sirsnīga kutēt kute.

Lai tie citi, ko tie citi,
Man' tas viens gaužam mīlē.

Tam es došu savu roku,
Savu zelta gredzentiņu.

Tam es pate pasadevu,
Mūžam kreklu audējiņa.

Mūžam kreklu audējiņa,
Mīkstas vietas taisītāja.

Mikstas vietas taisītāja,
Baltpalagu klājēja.

Man sajāja trejas tautas,
Ē, ē, trejas tautas,
Visas trejas lielījās, lielījās.

Viena saka: Nāc pie manis,
Man sidraba dzirnaviņas!

Otra saka: Nāc pie manis,
Man tērauda dzirnaviņas!

Tur neiešu, tur netika,
Tās nebiju ieradusi.

Trešā saka: Nāc pie manis,
Man pelēka akmentiņa!

Tur es iešu, tur man tika,
Tās es biju ieradusi.

Maziņš biju, neredzēju,
Kad nomira tēvs, māmiņ'.
Nu uzgāju ganīdamis,
Kur guļ mani tēvs, māmiņ'.

Baltā smilšu kalniņāi,
Zem zaļāmi velēnām.
Celies augšā, tēvs, māmiņa,
Es pacelšu velēniņ'.

Es tev teikšu, tēvs, māmiņa,
Ko man dara sveša māt';

Sveša māte man' sūtīja,
Pie ābeles rīkstes griest.
Pie ābeles piestājosi
Kā pie savas māmuliņ's;
Birst ābelei balti ziedi,
Birst man gaužas asaras.

Meita gāja uz avotu, uz avotu,
Uz avotu ūdens smelti, ūdens smelt.

Preti nāca jauni kungi,
Sasit meitas ūdens krūzi.

Meita raud pēc savas krūzes,
„Krūzīt, manu zaļo krūzīt!“

Kungi meitai naudu sola:
Meitai naudas nevajaga!

Meita raud pēc savas krūzes,
„Krūzīt, manu zaļo krūzīt!“

Kungi meitai muižu sola,
Meitai muižas nevajaga.

Meita raud pēc savas krūzes,
„Krūzīt, manu zaļo krūzīt!“

Kungi meitai puisi sola,
Meitai puīša gan vajaga.

Saspeļ velns to zaļo krūzi,
Es pie puīša turēšosi!

Es pie puīša turēšosi
Kā pie zelta gabaliņa.

Meita sēdēj' kuražās, ē kuražāsi
Uz miekšētiem balzieniem, ā-ē-ū.

Meitai zaļi lindraciņi,
Dzīparaiņis šabraciņis.

Ko tu glūni, pušelniek,
Neb man tevis redzēt prieks.

Melns tavs koka kažociņš,
Vēl melnākis augumiņis.

Lai ir melns mans kažociņš,
Sniega baltis tikumiņš.

Skreblīt, manu kažociņ,
Sildīs' citu ligaviņ.

Skaņa rīkle man dziedot,
Vēl skaņāka aurējot.

Meitiņa mīlā, puķīte jaukā,
Vai tu mani mīlēt vari,
Vai tu būsi mana?

Puisīti, nē, nē, vēl nebūšu tava,
Man pašai māmuliņa;
Tai ar mani daļa.

Meitiņa mīlā, puķīte jaukā,
Vai tu manim vārdu dosi,
Vai tu būsi mana?

Puisīti, nē, nē, vēl nebūšu tava,
Man pašai bāleliņi;
Tiem ar mani daļa.

Meitiņa mīlā, puķīte jaukā,
Gredzentiņu tevīm sniedzu,
Vai tu būsi mana?

Puisīti, jā, jā, nu es būšu tava.
Gredzentiņu pirkstā likšu,
Tevīm piederēšu.

Meitiņ' sēdēj aiz ūdeņa,
Puisīts gauži bēdājas.

Brīv tev bristi, brīv peldēti
Caur ūdeni manis dēļ.

Ne pie viena es neiešu,
Kamēr savu sagaidīš'.

Kamēr savu sagaidīšu,
Patīkamu tēva dēļ'.

Patīkamu tēva dēlu,
Melnās zemes arājiņ'.

Migla, migla, liela rasa,
Tā man laba nedarīj';
Tā man laba nedarīja,
Nozūd manis kumeliņš.

Nozūd migla, nozūd rasa,
Atrod' savu kumeliņ'.

Atrod' savu kumeliņu,
Pie mēneša namdurvīm.

Mēness ņēma saules meitu,
Lūdza mani vedībās;
Lūdza mani vedībāsi,
Saules meitai panākšņos.

Kā es jāšu vedībāsi,
Nav seglota kumeliņ';
Nav seglota kumeliņa,
Nav pušķotas cepurīt's.

Saule deva zelta seglus,
Mēness sudrab' iemauktiņ's;
Mēness sudrab' iemauktiņus,
Sudrabotu cepurīt'.

Meitas puīšus apsūdzēja

Superdentam Jelgavā,
Trallā, trallā, hopsasā,
Superdentam Jelgavā.

Tos aizdzina uz kuģiem,
No kuģiem — uz Vāczemi.
Trallā un t. t.

Tur tiem lika pupas malt,
Vaŗa bungas rībināt.

Sāk šie kopā runāties,
Ko mēs puīši darīsim?

Iesim labāk atpakaļ

Savā tēva zemītē.

Tēv' un māti pielūgsim,

Meitas mīļi bučosim.

Un tā vēl šo baltu dien'

Puišiem meitas jābučo.

Nebrauc tik dikti, nebrauc tik dikti,

Tie nav tavi kumeliņ'.

Tie kunga zirgi, tie kunga rati,

Cūku puīša pātadziņ.

Ai, daiļas meitas, ai, daiļas meitas,

Nemat mani palīgā.

Pa godam dziedāt, pa godam dziedāt,

Pa godam runājat.

Dziedāsim, meitas, dziedāsim, meitas,

Nu iet puīši lētumā.

Ap pieci mārkī, ap seši mārkī

Pats labais tēva dēls.

Dzied ganu meita, dzied ganu meita,

Tu jau mani nevinnēs'.

Tev dvēselīte, tev dvēselīte

Putras spainī noslīkus'.

Aiz ko tik stalti, aiz ko tik balti

Mūsu ciema puisēniņ?

Zem tilta līda, zem tilta līda

Ik ritiņus kazu zīst.

Ai, daiļas meitas, ai, daiļas meitas,
Kādi gaŗi deguntiņ'.

Aiz galda pašas, aiz galda pašas,
Deguns cepļa caurumā.

Ko, puisi, rejat, ko, puisi smejat
Manu daiļu augumiņ'?

Derēsim mieru, salīgsim mieru,
Ienaidiņu nobeigsim.

Ai, mīļi puisi (mīļas meitas), ai, labi
laudis,

Ko cits citu gānīsim?

Labāk es gāju, padziedādama,
Ne ap otru runādam'!

Nedod, Dievsi, vītolam

[: Baltiem ziediem noziedēt :]

Nedod, Dievsi, dzērājam
Noņemt manu vaiņadziņ'.

Dzērājiņa līgaviņ'
Ik vakaru gauži raud.

Raud kājiņas apaudam',
Raud kumeļu baŗodam';

Raud par vīra dzērumiņ',
Raud bērāi kumeliņ'.

Nevarēju visu mūžu
Kurzemēi nodzīvoti.

Tos puisīšus kaŗā deva,
Kas veseli uzauguši.

Atiet ziņa no kungiem,
No tiem kaŗa virsniekiem.

Jēmu kaŗa karodziņu,
Kāpu kaŗa kumeļai.

Nu, ar Dievu, tēvs, māmiņa,
Es jums maizes vairs nedošu.

Lai jums deva tie dēliņi,
Kas palika Kurzemē.

Nu, ar Dievu, jauni puisi,
Jums vairs manis neredzēti;

Man jāieti tas celiņis,
Kur augdāmis nestaigāju.

Nu, ar Dievu, jaunas meitas,
Jums vairs manis neredzēti.

Manis gaida turku meitas
Uz tām turku robežām.

[: **Neviens putniņš tā nepūta,**
Kā pūš meža balodīts. :]

Neviens manis tā nemilē,
Kā mīl mani tautu dēlsi;

Apsedz mani ar svārkiem,
Ietin kājas kažokāi.

Noriet saule vakarāi, rota, rota'.
Zelta starus starodama, rota, rotai!

Aiziet māsa tautiņāsi,
Bāleliņus puškodama.

Jo dziedāju, jo skanēja,
Skaņa meža maliņai,

Jo dzīvoju, jo mīlēja,
Baltajami bāliņami.

Nu, ar Dievu, Vidzemīte,
Nebūšu vairs Vidzēmē;
Neiešu vairs savā vaļā,
Ciema durvis virināt.

Lai aug puri, lai aug meži,
Kur gāj' cauri drasēdams;
Man ar' drīz būs jādresēi
Daiļā kaņa pulciņā.

Kad māmiņa to redzētu,
Kā pušķoja tav' deliņ',
Tad tu vairsi neraudātu,
Sava dēla auklējum'.

Uzvilks kaņa mētelīti,
Uzliks kaņa cepurīt',
Apjozīs ar zobentiņu,
Cels uz stalta kumeliņ'.

Dziedādami, spēlēdami,

Ienaidniekus uzvarēs;
Dziedādami, spēlējami,
No kariņa mājās nāks!

Ozolīti, zemzarīti,
Kam tu augi lejiņā?
Ai—ja, ai—ja, ai—jai—jā!
Kam tu augi lejiņā.

Meitas tavus zarus lauza,
Kalniņai stāvēdam's.

Laužat meitas, ko lauzdamas,
Galotnītes nelaužat!

Lai palika galotnīte,
Kur putniemi uzņemties.

Tur atskrēja lakstīgala
Dzelainiemi spārniņiem.

Tā nebija lakstīgala —
Tā bij puisa līgaviņ'.

Padziedāsim nu, bāliņi,
Visi vienā pulciņā, pulciņā,
Visi vienā pulciņā.

Dievs to zin, kur citu gadu
Mēs, bāliņi, dziedāsimi;

Cits būs smilšu kalniņai,
Cits būs kaŗa pulciņai.

Kas būs smilšu kalniņai,

Tā mūžami neredzēs';
Kas būs kaŗa pulciņāi,
Gaidis mājās pārnākam.

[: **Pilna upe baltu ziedu, :** |
[: **Nedrīkstēju pāri ieti :** |

Brālīts māsu žēlodamsi,
Laipā lika zobentiņu.

Ej, māsiņa, viegli pāri,
Nelauz manu zobentiņu.

Dārgs bij manis zobentiņis,
Vairāk zelta, ne sudraba.

Es pazinu sav' bāliņu
Simtiem kaŗa pulciņāi.

No cepures gaisma ausa,
No zobena saule lēca.

No kumeļa iemauktiemi
Mēnestiņis ritināsi.

Pieci gadi kalpiņš biju,
Pieci kalpa kažociņ'.
Trara, ra, rarā,
Pieci kalpa kažociņ'.

Jāju sievas lūkotiesi,
Visi pieci mugurā.
Rej sunīši ņigu, ņegu,
Iet kažoki briku, braku.

Sievas māte brīnījās:
Vai no elles tas izāja?
Meitu māte, vilku māte,
Vai man savu meitu dosi?
Jāji projām, elles kruķi,
Tev es meitas jau nedošu;
Mana meita smalka, balta,
Tev sakaltis kažociņš.

Pie niedrītes laivu sēju,
[: Pie auziņas kumeliņu : (
Pats uzkāpu kalniņai
Zeltenītes lūkotiesi.
Gan bij lielas, gan bij mazas,
Nav manami prātiņam.
Tai es devu sav' rociņu,
Savu zelta gredzentiņu.
Nedod rokas, nedod mutes,
Neņem zelta gredzentiņu.
Sprūk laiviņa no niedrītes,
No auziņas kumeliņis.
Ne man laivas, ne kumelja,
Ne man ciema zeltenītes. —

Puiši jāja pieguļā,
Es ar' līdzī taisījos.

Puišiem svārki, kažociņi —
Man tik balta villainīt'.

Puiši jāja zirgus piti,
Es pie upes nodzerties.
Izpeld zaļa lidaciņa,
Norauj manu vaiņadziņ'.

Aiznes manu vaiņadziņu,
Burbulīšus mētādama.
Tais', brālīti, oša laivu,
Braul pēc mana vaiņadziņa.

Oša laiva, smaga laiva —
Tā nogrima dibenā;
Tais', brālīti, liepu laivu,
Braul pēc mana vaiņadziņa.

Liepu laiva, viegla laiva —
Vējiņš dzina maliņā.
Tais', brālīti, priedes laivu,
Braul pēc mana vaiņadziņa.

Nu panāca, nu sadzina
Bāliņš manu vaiņadziņu,
Viņā jūras saliņai,
Bandinieka klētiņā.

Puri, puri, meži, meži
Kur mosiņu izdevāmi,
Izdevāmi, izdevām.

Nav nevīnas āru pļovas,
Kur telišu paganīti,

Paganīti, paganīt.

Osa, osa pura zāle,
Aiz osuma nazīdēja,
Nazīdēja, nazīdēj'.

Boya, boya sveša mote,
Aiz boyuma narunoja,
Narunoja, narunoj'.

Pūt, vējiņi, dzen laiviņu,
Aizdzen mani Kurzemē.

Kurzemniece man solīja
Sav' meitiņu māļējiņu.

Solīt sola, bet nedeva —
Teic man lielu dzērājiņu;

Teic man lielu dzērājiņu,
Kumeliņu skrējējiņu.

Kuŗu krogu es izdzēru,
Kam noskrēju kumeliņu?

Pūt, vējiņi, dzen laiviņu,
Aizdzen mani Vidzemē;

Nemšu pats tur līgaviņu
Tēvam, mātei nezinot.

Pūt, vējiņi, nostājiesi,
Ļauj ievai noziedēt;

Jājat, tautas, pagaidāti,
Ļauj at pūru pielocīt.

Pūtin pūta melnais mednis,

[: Sausas egles galiņā. :]

Tā lai pūta meitu māte,
Kam meitiņas man nedeķ'!

Vai neziedi mani lauki
Kuplajiem ziediņiem.

Nāks rudenis, ņemšu sievu,
Ar kurpēmi rāvējiņ'.

Cielaviņa gaisā skrēja
Čirkstēdama, vaidēdam' ;

Tā lai čirkstē dēla māte,
Kam dēliņa man nedeķ'.

Nāks rudenis, ņemšu vīru,
Ņemšu staltu arājiņ'.

Bušu viņa līgaviņa,
Viņa mājas kopējiņ'.

Redz, kur jāja div' bajāri,

Ē, ē, div' bajāri,

Zīda pušķi zemi slauka,

Ē, zemi slauk'.

Dažu sētu tie izjāja,
Dažus suņus ladināja.

Dažu nakti tie baņoja,
Izjājamus kumeliņus.

Div' svecītes jūrā dega,
Abām zelta lukturiši;
Div' meitiņas māmiņai —
Abām rožu vainadziņi.
Meitu dēļi rozēs ziedi,
Meitu dēļi magonītes;
Meitu dēļi jauni puisi
Jāj baņotus kumeliņus.

Rīga dimd, Rīga dimd,
Kas to Rīgu dimdināj'?
Tai meitiņai pūru kala,
Kam trejādi bālēliņ'.
Tēva brālis pūru kala,
Mātes brālis atslēdziņ'.
Viņas pašas īstais brālis
Zelta vāku liedināj'.

Rīga, Rīga, balta Rīga,
Kas to baltu balināja?
Ti—di—ra—i—ra, ti—di—ra—i—ra,
Kas to baltu balināj'?
Vidzemnieku sūra vara,
Pakavoti kumeliņi.
Resni, resni Rīgas kungi,
Kas tos resnus nobaņoja?

Kurzemnieku rudzi, kvieši,
Tie tos resnus nobaroja.

Rikšiem bēriņi es palaidu,
Rikšiem bēriņi es palaidu,
Pār zaļāmi brukstalāmi, brukstalāmi,
Pār zaļāmi brukstalāmi, brukstalām.

Pār zaļāmi brukstalāmi,
Pēc bagātas mātes meitas,
Es atradu bajaranīti, bajaranīti,
Ar māmiņu rājamiesi, rājamies.

Rikšiem bēriņi es palaidu,
Pār zaļāmi brukstalāmi,
Pār zaļāmi brukstalāmi, brukstalāmi,
Pie nabaga bārenītes, bārenīt's.

Es atradu bārenīti,
Slaukām nama istabiņu,
Labrītiņu, bārenīte, bārenīte,
Nāc ar mani parunāti, parunāt'.

Nāc ar mani parunāti,
Būsi mana līgaviņa,
Manas gultas taisītāja, taisītāja,
Atslēdziņu glabātāja, glabātāj'.

Rindām auga, auga,
Ozoliņi, liņi,
Aiz upītes kalniņā.
Aira, ri di, ridi, aira, ri di, ri di;
Aiz upītes kalniņā.

Pretīm auga, auga,
Liepu rinda, rinda,
Kas ozolus kaitināj'.

Ozoliņis, liņis,
Zīļu rauda, rauda:
Zīles krita upītē.

Tā ozola, zola,
Paša vaina, vaina,
Kam auga upes maliņā.

Strazdiņš dziedī, dziedī,
Galiņāi, ņāi,
Lakstīgala pazarē.

Lakstīgala, gala,
Strazdam prasa, prasa:
Kas tur brauca, zeme rīb?

Mūs' māsiņa, siņa,
Sērstu brauca, brauca,
Ko aizveda Leišmalē.

[: **Rozēm kaisu istabiņu,**
Tautu dēlu gaidīdam'; :]

Kad atnāca dievertiņi,
Slauku rozes pagultē.

Slauku rozes pagultēi,
Pat' pa logu dārziņā.

Dārziņāi noklausījos,
Ko runāja dievertiņ'.

Tēvs vēlēja, māte liedza,
Dievers lūdza raudādams.
Dievers lūdza raudādamis,
Siku naudu skaitīdams.
Sol' par kaķi savu naudu,
Ne par manu augumiņ'.
Es jau neesmu putna bērniņš,
No zariņa noņemams.

[: **Salda, salda brūklenīte,**
Vēl saldāka zemenīte. :]

Mīļa, mīļa man māsiņa,
Vēl mīlāka tautu meita.

Tai es došu savu roku,
Savu zelta gredzentiņu.

Ja vaicāja, tēvs, māmiņa,
Saki, zemē dabūjusi.

Saki, zemē dabūjusi,
Pagalmiņu slaucīdama.

Saulīt tecej tecēdama,
Es paliku pavēnī,
Nava savas māmuliņas,
Kas iecēla saulītē.

Tec, saulīte, pagaid manis,
Ko es tevīm pasaciš'.

Aiznes manai māmuliņai
Simtu labu vakariņ'.

Jau saulīte zemu, zemu,
Māmuliņa tālu, tāl';
Teku, tek, nepanāku,
Saucu, saucu, nesasauc.

Saulīt' vēlu vakarāi

Sēžas zelta laiviņā.
Rītā agri uzlēkdama,
Atstāj laivu ligojot.

Kam, saulīte, vēlu lēci,
Kur tik ilgi kavējies?
Aiz viņiem kalniņiem,
Bāra bērnus sildīdam'.

Lēc, saulīte, rītā agri
Bārenīšus priecināt.
Bārenīši gauži raudi,
Tumšu nakti staigādam'.

Saulīt' lasa uzlēkdama
Zelta rasas lāsītes,
Tās nebija rasas lāses,
Tās bāriņu asariņ's.

Seglo, māsiņ, kumeliņu,
Kamēr aunu kājiņas;
Liec sidraba iemauktiņus
Ar zeltītām sprādzītēm.

Vai, brālīti, tālu jāsi,
Tautu meitu sveicināt?
Kam sidraba iemauktiņus,
Kam tās zelta sprādzītes?

Jāšu, māsiņ', tālu, tālu,
Jāšu tālu svešumā;
Jāšu tur, kur platā laukā
Saule kaulus balina.

Māsiņ', ja es neatnāku,
Sveicin' manu līgaviņ';
Stāsti, ka es kaŗā kritis
Aizstāvēdams tēviju.

Sēju lielu rožu dārzu,
Ko sev daiļi pušķoties;
No tā liela sējumiņa
Viena pate roze aug.

Bij man vienas rozēs dēļi,
Tādu augstu viju vīti?
Bij man vienas meitas dēļi,
Tādu gaŗu ceļu jāt?

Tādu gaŗu ceļu jāt,
Sviedrēt savu kumeliņu!
Sviedri bira kumeļami,
Birst man gaužas asariņas.

Nemu savu zvaigžņu segu,
Slauku sviedrus kumeļam;

Nemu zīda nēzdodziņu,
Šlauku gaužas asariņas.

Seši mazi bandinieki, i—ja—ja!
Jāj pa ceļu dziedādami, i—ja—ja!

Visiem sešiem sirmi zirgi,
Visiem caunu cepurītes.

Visi seši sajājuši
Mana bara galiņāi.

Divi saka, tie ir rudzi,
Divi saka, tas nav tiesa.

Divi mani pažēloja,
Stāja bara galiņāi.

Seši mazi bundzenieki
Jāj pa ceļu bungodami,
Visiem sešiem sirmi zirgi,
Visiem caunu cepurīt's?

Visi seši sajājuši
Mana tēva sētiņā.
Divi saka: tā ir mana,
Otri divi: tas nav ties'.

Divi mani saķēruši,
Zelta krelles dāvina.
Ne es ņemšu, ne man vajag,
Tik jaunami skuķēnam.

Iešu mājā, prasis māte,

Kur tu ņēmi, kas tev dev' ?
— Man iedeva ciema puisi,
Mani mazu mīlēdam'.

(: Mani mazu mīlēdami,
Sevim lielu audzēdam' . :)

| : **Seši sirmi kumeliņi**
No jūriņas izpeldēja ; : |

Dieva dēlu kumeliņi,
Saules meitu precinieki.

Visiem bija zelta segli,
Sidrabiņa iemauktiņi.

Pie segliemi saule lēca,
Mēnestiņis iemauktosi.

Pavadiņu galiņāi.
Rīta zvaigzne ritināja.

Sidrabiņa upi bridu,
Zelta kurpes kājiņā,
Tra—la—la, tra—la—lā,
Zelta kurpes kājiņā.

Sidrabs tecēj' tecēdamis,
Zelts pa virsu lidināj'.

Tu, māsiņa, muižas meita,
Tu staigāji raudādam'.

Tu, māsiņa, muižas meita,
Tu staigāji raudādam'.

Es, māsiņa, mājas meita,
Es staigāju dziedādam'.

Sijā auzas, tautu meita,
Dod manami kumeļam.
Nesijāšu, ne ar' došu,
Netik manam prātiņam.

[: Tam sijāšu, tam ar' došu,
Kas tik manam prātiņam. :]

Brālīts lūdza, tautiets lūdza,
Abi lūdza kamanās.
Abiem diviem sirmi zirgi,
Izrakstītas kamaniņ's.

Stundu stāvu domādama,
Kam lai sēžu kamanās;
Vai lai sēžu pie tautieša,
Vai pie sava bālēliņ'?

Labāk iešu pie tautieša,
Ne pie sava bālēliņ'.
Tautiets vedīs visu mūžu,
Bāliņš mazu gabaliņ'.

[: Skaisti dziedī, lakstīgala,
Rīgas torņa galiņai :]

Es tev' lūdzu, lakstīgala,
Nāc man līdzi uz Vidzemi.

Nāc man līdzi uz Vidzemi,
Dzied' ābeļu dārziņai.

Ja tu skaisti nedziedāsi,
Apsolīšu vanagami.

Vanags tevi apēdīs
Pa vienai spalviņai.

Smuidra priede siliņai,
Daiļa meita māmiņai,
Tra—ra, ra—la—lā,
Daiļa meita māmiņai.

Uz priedīti cirvi trinu,
Uz meitiņu kājas auju.

Apkaustīju kumeliņu
Tēraudiņa pakaviemi.

Lai tas man guni šķīla
Meitu mātes pagalmāi.

Es bij puika, droši jāju
Pie to meitu māmuliņu.

Stundu pieši noskanēja,
No kumeļa nolecoti.

Spēlēju, dancoju visu cauru nakti
Ar vienu jaunu meitiņ'.
Jau tās spēlītes drīz pagalam,
Sak tā meitiņ' raudāt.

Neraudi, neraudi, manu mīlu meitiņ',
Es tavas spēlītes aizmaksāš'.
Es tev došu trīs simti dālderu
Un savu jauno brāli.

Negribu, negribu trīs simti dālderu,
Ne tava jaunā brāļa,
Man pašai ir trīs simti dālderu
Un savs jaunais brālis.

(: Stādīju ieviņu
Plāniņa vidū. : (

Uzauga ieviņai
Deviņi zari.

Uz katra zariņa
Deviņi ziedi.

Atskrēja putniņi
No siltās zemes.

Dziedāja putniņi
Ieviņas zaros.

Či, či, či, putniņi,
Maziņos ligzdās

Vējmāte šūpoja,
Vējmāte auklēj'.

Strazdiņš dziedī galiņāi,
Ai, ai, galiņāi,
Lakstīgala pazarē.

Latkstigala strazdam prasa,
Kas tur brauca? Zeme rīb!

Mūs' māšiņa gaŗām brauca,
Ko aizvedi tautiņāsi.

Brauc uz Rīgu, uz Jelgavu,
Pie dimanta kalējiņa.

Lai tas kala vaiņadziņu,
Sudrabiņa vizuļiemi.

Kad uzlika galviņai,
Visa Rīga vizuļoj'.

{ : **Strauja, strauja upe tecēj** : }

{ : Gar bāliņa namdurvīmi. : }

Nedrikstēju pāri jāti,
Baidās manis kumeliņis.

Jāj, bāliņi, droši pāri,
Nesliks tavis kumeliņis.
Apakšā ir baltas smiltis,
Virsū skaidris ūdentiņis.

Zobens grieza baltu smilti,
Straume skalo kumeliņu.
Spoža spalva kumeļami,
Vēl spožāki iemauktiņi.

Uz akmeņa malku cirtu,
Straumē kūru uguntiņu.
Lai sildāsi tie ļautiņi,
Kas man laba nevelēja.

Sudmalīņas.

(: Patais' manim, bālēlīni,
Sausa koka sprigulīti,
Man jāieti rijas kultī,
Klip, klap, klap. :|

Dziedādamas meitas kūla
Ar sudraba sprigulīmi;
Augsti cēla, viegli laida,
Klip, klap, klap, klap, klap!

Kultin kūla kūlējiņi,
Maltin mala malējiņi,
Sakūluši, samaluši,
Ja, ja, ja, ja.

Laižat mani riju kultī,
Es mācēju riju kultī, —
Augstu cēlu, viegli laidu,
Klip, klap, klap, klap, klap.

Suņi zaķam pēdas dzina,
Purvus, mežus bradājot.
Vau, vau, vau, vau, vau,
Vau, vau, vau, vau, vau,
Purvus, mežus bradājot.

Mednieks kalnā nostājiesi,
Gaid' uz zaķa nelaimi.

Skatātiesi, raugātiesi:
Suņi zaķi izcēluš'.

Lai gan zaķīts līku, loku,
Tomēr mednieks nošauj to!

| : **Suņi rēja, suņi rēja,**
Baida manu kumeliņu. : {

Lai rej suņi, lai rej suņi,
Gan es zirgu savaldīšu.

Sēsties iekšā, līgaviņa,
Brauksim abi rādītiesi.

Aiz siksnāmi, aiz sprādzēmi
Neredz mana kumeliņa.

Aiz špicēmi, aiz cakāmi
Neredz manas līgaviņas.

| : **Tautiešami apsolīj'**
Raibus cimdus vakarā. : {

Nav saulīte nogājus',
Jau tautietis pēc cimdiem.

Vai, Dieviņi, ko dariš',
Mātei pūra atslēdziņ'.

Zinu, zinu, ko dariš',
Piemānīšu māmuliņ'.

Ej, māmiņa, lūkoties,
Ko tie ciema suņi rej'.

Kamēr māte suņus rāj',
Tikmēr cimdi tautiešam.

Še, tautieti, raibi cimd',
Tas mans pirmais adījums.

Tautiešami roku devu,
Labo devu, ne kreiso,
Ai—ja—jā, tra—la—lā,
Labo devu, ne kreiso.

Labo devu, ne kreiso,
Lai bij laba dzīvošan'.

Kad es gāju tautiņās,
Dziesmas tinu kamolā.

Ja būs laba dzīvošana,
Pa vienai risināš'.

Ja būs slikta dzīvošana,
Lai satrūda kamolā.

Teci, teci, kumeliņi,
Tevis gaida, manis gaid'.
Tra—la—lā, tra—la—lā!
Tevis gaida, manis gaid'.*)
Tevis gaida auzu sile,
Manis daiļa līgaviņ'.
Teci rikšus, kumeliņi,
Neej soļus skaitīdams.

*) Arī: [:Teci, teci, kumeliņi, raitairidirā:]
[:Tevis gaida, manis gaida, raitairidirā:]

Vai es tevīm auzas devu,
Pa vienai skaitīdams.

Teici, teici, valodiņa,
Ko upīte burbulēja,
Ko upīte burbulēja,
Ko pogāja lakstīgal'.

Kur upīte burbulēja,
Tur uzplauka pumpuriņi;
Kur ļautiņi klausījās,
Tur valodas daudzināj'.

Kā bitīte medu sūca,
Tā es ļaužu valodiņu.
Es saliku vārdu ziedus
Kā puķītes vaiņagā.

Ziedi paši uzziedēja,
Es nopinu vaiņadziņu.
Visi ļaudis klausījās,
Kad es teicu valodiņ'.

Tēvis, tēvis, dar' man laivu,
Aud, māmiņa, zēģeliť,

Lai es braucu jūrīņai
Ar ziemeli rotāties.

Ziemeļami baltas putas,
Man baltāka zēģeliť;

Uzvelk baltu zēģelīti,
Iet laiviņa mirdzēdam'.
Iet laiviņa mirdzēdama
Līdz ziemeļa namdurvīm.
Pret vilnīti laivu griezu,
Pret vējiņu zēģelīt'.
Lai pūš vēji kur pūzdami,
Neizpūta maliņā.
Kad pūtīsi ziemelītis,
Tas izpūtīs maliņā.

[: Tēvis, tēvis, dar' man laivu,*)
Aud māmiņa zēģelīt', : (
| : Lai es braucu juriņai
Ar ziemeli rotāties. : (
Ai, zaļajā līdaciņā,
Nāc ar mani rotāties.
Tu dziļajā jūriņai,
Es ozola laiviņā.
Pūt, vējiņi, lēni, lēni,
Nedzen vilņus laiviņā;
Man laiviņa piepildīta
Līdz malāmi sudrabiņ'.

*) Rotaļa.

Trīcēj' kalni, skanēj' meži,
Aijā, skanēj' meži,
Kad dziedāju, gavilēj'.

Saka ļaudis dzirdēdami,
Lakstīgala skaisti dzied.

Auni kājas, lakstīgala,
Dzīsim govis paganīt.

Es dziedāšu ievājai,
Tu gotiņas ganīdam'.

Kas var mani aizrunāti,
Kas var mani aizdziedāt?

Es jau biju to ļautiņu,
Runātāju, dziedātāj'.

Dziedot dzimu, dziedot augu,
Dziedot mūžu nodzīvoju;

Dziedot iešu dvēselīte
Dieva dēlu dārziņā.

Trīs meitiņas saderēja
Pār Daugavu pārpeldēti,
Trarā, traridirā, ralalā.

Divas pāri pārpeldēja,
Trešā grima dibenā.

Tā nogrima dibenāi,
Kam trejādi bāleliņi.

Dimtin dimda Rīgas pilī,
Ko tur kala, ko nekala?
Tai meitiņai kroni pīna,
Kas Daugavas dibenāi.

Trīs jaunas māsas
Sēd rožu dārzā,
Tra—la—la, tra—la—la—lā!
Sēd rožu dārzā,
Pin vaiņadziņu.
Tra—la—la, tra—la—la—lā!
Nem, brālīt', vienu,
Ēs nemšu otru;
Trešā vēl maza,
Lai paliek mājā.
Lai paliek mājā,
Lai taisa pūru,
Lai taisa pūru,
Lai gaida tautu.

Trīs priedītes siliņāi,
Visas vienu smuidrumiņu.
Vienu cirtu, otra lūza,
Trešā līdzī locījāsi.
Trīs meitiņas māmiņai,
Visas vienu daiļumiņu.

Vienu ņēmu, otra nāca,
Trešā līdzī taisījāsī.

Dod, māmiņa, to meitiņu,
Kuŗa līdzī taisījāsī.

Trīs sidraba upītes, upītes!
Tek pār brāļa pagalmiņu, pagalmiņ'!

Vienā dzēra raibas govis,
Otrā brūni kumeliņi.

Tai trešajā upītē
Māsiņ' vaiņag' izmazgāja.

Izmazgāja, izskaloj',
Pakaŗ niedru galiņāi.

Vejš iepūta vaiņadziņ'
Lielā, dziļā Daugavāi.

Tais', bāliņi, oša laiv',
Brauc pēc mana vaiņadziņa!

Es panācu vaiņadziņ',
Tautu dēla klētiņāi.

Tautu dēla klētiņāi,
Zelta vadža galiņāi.

Tumsiņāi, vakarāi
Grozu savu vaiņadziņu,
Raidarīridi, raidarīridi, ra—la—lā.

Kur tas gaiši atspīdēs,
Tur mūžiņu nodzīvošu.

Vai prūsoši, vai leišosi,
Vai īstosi bāliņosi.

Atspīd tautu rociņāi,
Tur mūžiņu nodzīvošu.

| : **Tumša nakte, zaļa zāle,**
Laukā laižu kumeliņu. : |

Nu, Dieviņi, tava vaļa,
Nu tavāi rociņāi!

Migla, migla, liela rasa
Man pazuda kumeliņis.

Nu tavāi rociņāi
Mans labajis kumeliņis.

Nokrīt migla, nokrīt rasa,
Dievs atdeva kumeliņu.

Tumša nakte, zaļa zāle,
Laukā laižu kumeliņu.

Dievs sargāja kumeliņu,
Es pats savu līgaviņu.

Tumša, tumša tā eglīte,
Kur caunīte nakti gul.
Tālu, tālu tā māmiņa,
Kur aug mana līgaviņ'.

Aiz lielāi dūņu purva,
Aiz tā lielā ezeriņ',
Tur aug mana līgaviņa,
Kā niedrīte upmalā.

Kumeļami baltas kājas,
Negrib dūņu puru brist.
Brien, zirdziņi, dūņu puru,
Atnes manu līgaviņ'.

Nāc, meitiņa, zeltenīte,
Būsi mana līgaviņ';
Tu manāi sirsnīgāi,
Kā rozīte dārziņā.

[: Upe nesa ozoliņu
Ar visāmi bitītēmi. :]
Dravenieka līgaviņa
Tek gar malu raudādama.

Ziedu svārki mugurāi,
Vasku cimdi rociņāi.

Trīs māsiņas lielījāsi,
Pār upīti pārpeldēti.

Divas pāri pārpeldēja,
Trešā peldu nevarēja.

Vai bitīte nezināja,
Kur ziediņi upmalā?

Kur ziediņi upmalā
Rai—ri—di—rai!

Vai dziesmiņu kāds dziedāja,
Ko bāliņis nezināj'.

Kur dzirdēji to vārdu,
Kas actiņas slapināj'.

Kur dzirdēji to vārdu,
Kas tik žēli sirdī skan'.

To vārdu noklausijos,
Viņpus upes tautiņās.

Kā pērlītes tos savēru
Jaukā, daiļā virknītē.

Vai, māmiņa, vai, māmiņa,
Kādas tavas meitenītes;

Cik es kāpu kumelāi,
Tik man rāva cepurīti,

Tik man rāva cepurīti,
Svieda rožu dārziņāi.

Vai man bija rozes rauti,
Vai ņemt savu cepurīti?

Vai, vai, tēva brāli,
Kam tu gāji rutkus zagti;
Noķers tevi, sasies tevi,
Ieliks tevi cietumā.

Vai, vai, mātes brāli,
Kam tu gāji zirņus zagti;
Noķers tevi, sasies tevi,
Ieliks tevi cietumā.

Ai, ai, gaŗausīti,
Kam tu gāji kāpostos;
Iznāks saimnieks, noŗsaus tevi,
Novilks tevīm kaŗociņ'.

Viens gans nomira, citi gani raudāja,
Cūka raka dobīti augstajā kalnā,
Dzeguze zvanīja līkajā bērzā,
Dzenis kala krustu sausajā eglē,
Sīki mazi putniņi pātarus skaitīja,
Lielais dundurs sprediķi sacīj',
Zīle nesa vēstis tēvami, mātei,
Kaza kāpa debesīs Dieviņam sūdzēt.

Vilciņš zaķi aicināja
Sava dēla kristībās,
Ai—jai—ja, trai—ri—di—rā,
Sava dēla kristībās.

Ietin ietu, neliegtosi,
Nav man goda kamzoliņ'.

Dūmi kūpi, meži dega,
Man nosvila kamzoliņ'.

Vāverīte gudra sieva,
Gudri bērnus audzināj'.

Pati guļi siliņai,
Bērni sila maliņā.

Visi ciema kukainīš'

Gaida mani nomirstam;
Tra—ra, ra—rā! gaida mani
nomirstam.

Negaidāti, kukainīš',
Es nemiršu šai zemē.

Es nomiršu Vāczemē,
Baltā rožu dārziņā.

Vedis mani sirmi zirg',
Skanēs zelta iemauktiņ'.

Apraks mani lielikung'
Sidrabiņa šķipelēm.

Visi gani mājās dzina,

Visiem vārtu vērejiņ'.
Raidu, raidu rai—da—dā!
Visiem vārtu vērejiņ'.

Es ar' būtu mājās dzinis,
Man nav vārtu vērejiņ'.

Sveša māte preti nāca,
Rīkšu sauja padusē.

Kad bij agri, tad man' kūla,
Kad bij vēlu, tad man' bār'.

Visi mani radi raud,
Ka es kalpa līgaviņ',
Kam, radiņi, jūs raudiet,
Kad es pate neraudāj'?

Ai, radiņi, neraudat,
Vai kalpami maizes trūkst?
Vai neauga mieži, rudz'
Kalpa vīra tīrumā?

Daža laba kalpa šiev'
Cimdā naudu žvadināj';
Daža laba saiminiec'
Cimdā slauka asaras.

Liedzi māte, kam liedzi,
Kalpam mani neliedzi;
Labāk gāju pie kalpiņ',
Ne pie slinka tēva dēl'.

[: **Visiem rozes dārzā ziedi,**
Manas rozes neziedēja. :]

Vai tādēļ neziedēja,
Ka es augu kaļavīris.

Šūpo mani, māmuliņe,
Tu vairs ilgi nešūposi.

Šūpos mani jūras viļņi,
Kaņavīru laiviņāi.

Dievs līdzēsi izdienēti,
Pārnākt mājās atpakaļi.

Redzēt tēvu, māmuliti,
Redzēt savu līgaviņu.

Nu, ardievu, tēvs, māmiņa,
Nu, ardievu, līgaviņa.

Zaļa zīle skaisti dziedī,
Staļļa spāres galiņā,
Ai—ja, ral—la—lā,
Staļļa spāres galiņā.

Tec, māsiņa, klausītiesi,
Kādu vēsti zīle dzied.

Zīle dziedī tādu vēsti,
Būs bāliņam kaķā iet.

Būs bāliņam kaķā ieti,
Nepušķotu cepurīt'.

Tec, māsiņa, dārziņāi,
Pušķo brāļa cepurīt'.

Dziedādama appušķoju,
Raudādama pavadij'.

[: Zvejnieks mani aicināja,
Nāc meitiņa laiviņā. : (

[: Es neiešu, zvejnieciņi,
Tavā oša laiviņā. : [

Tev' vējiņis tālu pūta,
Saule vaigus balināj'.
Saule vaigus balināja,
Vējiņš matus plivināj'.

Vai tu gribi, vai negribi,
Es jau tevi gan gribēj';
Vai tu nāksi, vai nenāksi,
Es jau tevi gan paņemš'.

Nu ir rokā, nu ir rokā
Mana paša istā mās'.
Nu ir rokā, nu ir rokā,
Nu jau atkal projām skries.

Žēli mani māte sauca

Apakš zemes gulēdam';
Es jo žēli atsaucos
Virs zemītes staigādam'.

Celies, mana māmuliņa,
Es pacelšu velēniņ';
Es tev teikšu raudādam',
Ko man dara sveša māt'.

Pliķi cirta, matus plūca,
Kājām spēra pabeņķē,
Pārmezdama maizi dev'
Kā savami sunīšam.

LĪGO DZIESMAS

Par gadskārtu Jānīts nāca
Savus bērnus apraudzīti,

Vai tie ēda, vai tie dzēra,
Vai Jānīti daudzinaja.

Visi gaida Jāņa dienu,
Gaida gani, gaida govīs;

Gani gaida siera, piena,
Govis bērza vaiņadziņa.

Kas mirdzēja, kas vizēja
Viņā laukā galiņā?

Jānīts kūra uguntiņu
Jāņu bērnu gaidīdams.

Kas tos Jāņus ielīgoja?
Jāņu dienas vakarā?

Mūsu pašu ciema laudis:
Pirmie gani, plāvējiņi;

Pēc arāji, ecētāji
Un sienīņa plāvējiņi.

Tad tā mūsu māmuliņa
Azaidiņu vārīdama.

Visu pēc jaunas meitas
Jāņu zāles lasīdamas.

Visas puķes noziedēja,

Papardīte neziedēja;

Tā ziedēja Jāņu nakti
Sudrabiņa ziedīniemi.

Ai, rozīte, magonīte,
Kam tik agri noziedēji?

Es gribēju līgaviņu
Pušķot Jāņa vakarāi.

Visa laba Jāņa zāle,
Ko plūc Jāņu vakarā;

Papardīte, vībotnīte,
Sarkanaisi āboliņis.

Jāņu nakti nepazinu,
Kuŗa sieva, kuŗa meita;

I sievāmi, i meitāmi
Zāļu, ziedu vainadzīni.

Ai, Jānīti, Dieva dēlis,
Ko tu vedi vezumāi?

Meitām vedu zīļu rotu,
Puišiem caunu cepurītes.

Ai, Jānīti, Dieva dēlis,
Atved manim arājiņu.

Ja ved jaunu, tad ved skaistu,
Ja ved vecu, tad bagātu.

Jānīts kāpa kalniņai,
Zāļu nasta mugurāi.

Nāc, Jānīti, lejiņai,
Dod manāmi telītēmi.

Cik zālīšu nastiņai,
Tik būs siera gabaliņu.

Nem, Jānīti, melnu zirgu,
Apjāj manus tīrumiņus;

Izmin gušņas, izmin zāles,
Lai aug tīra labībiņa.

Nem, Jānīti, melnu zirgu,
Apjāj manu sakņu dārzu;

Izmin nātras, izmin zāles,
Lai aug tīri kāpostiņi.

Jānītimi treji vārti,
Visi treji appušķoti;

Pa vieniemi gani nāca,
Pa otriemi pieguļnieki,

Pa trešiem Jāņa bērni
No maliņu maliņāmi.

Visiem vārti appušķoti,
Kaimiņami nepušķoti;

Kaimiņam laiski puīši,
Savu vārtu nepušķoja.

Visiem dārzi izravēti,
Kaimiņiem neravēti;

Kaimiņiem laiskas meitas,

Savus dārzus neravēja.

Sit, Jānīti, vaŗa bungas
Vārtu staba galiņāi;

Lai ceļāsi Jāņa māte,
Lai saņēma Jāņa bērņus.

Jāņa bērņi nosaluši,
Jāņa zāles lasīdami.

Atcel vārtus, Jāņa māte,
Nu nāk tavi Jāņa bērņi.

Visas bija Jāņa zāles,
Ko plūc Jāņa vakarā;

Visi bija Jāņa bērņi,
Kas Jānīti daudzināja.

Jāņu bērņi sētā nāca,
Dižens ozols vārtus vēra;

Tas nebija dižens ozols,
Tas bij mūsu Jāņa tēvs.

Kupla liepa locījās
Jāņu mātes pagalmā;

Tā nebija kupla liepa,
Tā bij pate Jāņa māte.

Labvakari, Jāņa māte,
Vai gaidīji Jāņa bērņus?

Vai būs' nama istabiņu —
Ziediņiemī kaisījuse?

Es to savu istabiņu
Lapiņāmi izkaisīju,
Lapiņāmi izkaisīju,
Rozītēmi izspraudīju.

*

Jāņa māte sieru sēja
Deviņiem stūrīšiem;

Šim stūrītis, tam stūrītis,
Man pats siera viducītis.

Sieru, pienu, Jāņa māte,
Tev bij govis laidarai.

Ja nedosi siera, piena,
Paliks visas ālavītes.

Jāņu māte baidījās,
Bariem nāca Jāņa bērni;

Nebaidies, Jāņu māte,
Visi nāca paēduši.

Jāņa māte bēdājās,
Mazu sieru sasējuse.

Nebēdā, Jāņa māte,
Dosi mazus gabaliņus.

*

Labvakar, Jāņa tēvs,
Vai gaidīji Jāņu bērnus?

Jāņu bērni atnesuši
Trejdeviņas Jāņu zāles.

Es nopirku ozol'kroni
Pašā Jāņu vakarā;

To es došu Jāņu tēvam,
Lai aug mieži tīrumā.

Es savami Jāņa tēvam
Likš' ozola vaiņadziņu,

Lai aug viņa kumeliņi
Zemi, resni, kā ozoli.

Jāņu tēvs, devīgs vīrs,
Vērsi kāva piedarbā;

Jāņu māte, čapatiņa,
Rijas pelnos vistu cepa.

Dievs, dod mūsu Jāņu tēvam
Ilgu mūžu, labu laimi:

Ar kājiņu rušināt
Naudas lādi pagultē.

Kas tur spīd, kas tur viz
Jāņa tēva istabā?

Jāņu tēva zelta gulta
Ar dimanta kājiņām.

Paldies saku Jāņu tēvam,
Deva ēst, deva dzert;

Ja dzīvošu, nenomiršu,

Vēl atnākšu citu gadu.
Iestādiju ozoliņu
Jāņu tēva pagalmā,
Lai tas auga, lai zaļoja
Līdz citiem Jānīšiem.

*

Dievs, dod mūsu Jāņu mātei
Labu vien piedzīvot:

Piecas cūkas, sešus kuiļus
Septiņsimti sivēniņu.

Labvakar, Jāņa māte,
Mēs tev labu novēlam:

Lai tev aug miezim vārpu,
Cik zālišu nastiņā.

Es uzliku Jāņu mātei
Baltu puķu vaiņadziņu;

Dodi, Dieviņ, Jāņu mātei
Baltgalvīšus telēniņus.

*

Jānam rudzi, Jānam mieži,
Jānam sirmi kumeliņi;

Dievs, dod mani lielai augt —
Būšu Jāņa līgaviņa.

Jānim sieva pazudusi
Pašā Jāņa vakarāi.

Visu nakti Jānis jāja
Savu sievu meklēdamis.

Nem, Jānīti, grābeklīti,
Meklē savu ligaviņu.

Jāņa bērni uzgājuši
Papardīšu krūmiņai.

Paldies saku māmiņai,
Ka Jāniti vārdu lika;

Kad atnāca Jāņa diena,
Visi mani daudzināja.

*

Jauni puisi, jaunas meitas,
Jāņu nakti neguļati.

Tad rītiņu redzēsieti,
Kā saulīte rotājās.

Jāņu nakti, bālēliņi,
Nejājiet pieguļā:

Jānīts jūsu kumeliņu
Dzelzu zāli ēdināja.

Kas grib baltas villainītes,
Lai dzen aitas pieguļāi.

Jāņa nakti zelta rasa,
Tur aitiņas mazgājās.

*

Jāņa māte savas meitas
Treju grožu galā sēja.

Visus trijus pušu rāva
Pēc puisiem dzīdamās.

Puiši mani mīļi tura,
Es puisīšus vēl mīļāki:

Vienu pāri arklā jūdzu,
Otru pāri ecēšās.

Puiši mani mīļi tura,
Es puisīšus vēl mīļāki:

Es nopinu puisīšiem
Liepu lūku iemauktiņus

*

Jānīts kūla Pēterīti
Ar sudraba čakārnīti.

Pēterīša paša vaina,
Kam Jānīti kaitināja.

Jānīts ziedus salasīja,
Pēterītis izkaisīja;

Jāņa ziedus neredzēja
Aiz Pētera lapiņāmi.

*

Kas tos Jāņus sagaidīja?
Kas tos Jāņus pavadīja?

Ligotāji sagaidīja,
Ligotāji pavadīja.

Kas ligoja Jāņa nakti,
Ligos visu vasariņu.

Kas guleja Jāņa nakti,
Gulēs visu vasariņu.

*

Še nāksimi citu gadu
Še liksmīga Jāņa māte.

Kā bitīte vīvināja,
Savus bērnus mielodama.

Svētī, Dievs, to vietīņu,
Kur ēdām, kur dzērām:

Lai te auga divas vārpas
Viena salma galiņā.

Nu, ar Dievu, Jāņu māte,
Līdz citiem Jānīšiem;

Citu gadu, tad es nākšu,
Nesīš' labu zāļu nastu.

Pavadāmi Jāņa dienu
Līdz viņami kalniņami;

Lai pavada Rīgas meitas
Līdz pašai jūriņai.

Ej ar Dievu, Jāņa diena.
Mēs tev' skaisti pavadāmi.

Nāc atkal citu gadu,
Mēs tev skaisti saņemsimi.

Mēs Jānīti pavadāmi,
Pēterīti sagaidām;

Jānim zirgus aizjūdzami,
Pēterītim nojūdzam.

Pavadāmi Jāņa dienu
Līdz viņami kalniņam;

Lai pavada ciema meitas
Līdz pašai jūriņai.

Brauc, Jānīti, tad ar Dievu,
Ar to puķu vainadziņ'.

Nāc atkali citu gadu,
Tad mēs tevi gaidīsim.

SATURS

Latviešu un cittautu kompozīcijas:

	Lp. p.
Latvijas himna	9
Lietuvas himna	9
Lietuvas himnas tulkojums	10
Igaunijas himna	10
Mans prieks un mana laimība. (Igaunijas himnas tulk.)	11
Somijas himna	12
Latvijas Universitātes himna	12
L. O. stud. att. b-bas himna	13
Aijajā! actiņas	14
Aizver actiņas un smaidi	15
Beveriņas dziedonis	15
Brūklenājs	16
Cik mīļa esi, Latvija	17
Daugaviņa, māmuliņa	18
Dažu skaistu ziedu	18
Dievs, dod mūsu tēvu zemei	19
Dzintarzemīte	20
Gājēja dziesma nakti	22
Gaudeamus	22
It kā ērglis gaisā	23
Integer vitae	24
Jaunibai	25
Kad būs as'ras izraudātas	26
Kā gulbji	27

Kā zagšus	27
Klau, kā skaņas trīc un ceļas	28
Kurzemīte, Dievzemīte	28
Lai kopā sanākam	30
Latviski lai atskan dziesmas	30
Latvju himna	31
Lauztās priedes	32
Maldi	33
Mēness starus stigo	33
Mūžam zili ir Latvijas kalni	34
Mūža ziedons tik īss	35
Nevis slinkojot un pūstot	36
Nu, sveiki brāļi	37
Ozoldēli, liepasmeitas	37
Ozoli vēl Latvijā	38
Pie tēvu zemes dārgās	38
Pulcējaties, latvju bari	39
Sapņu tālumā	40
Satumsa nakts	41
Stāsti manim, Daugaviņa	42
Svēta nakts, ak, izlej tu	43
Teici to stundu, to brīdi	43
Tēvu zemes kalnos, lejās	44
Upe un cilvēka dzīve	45
Vēl tu rozēs plūc	46
Visur vakars valda	47

Tautas dziesmas:

Ai, ciemiņi, ai, kaimiņi	51
Ai, tu, mana brāļa sēta	51

Ai, tu, manu lūtu mūžu	52
Ai, sarkanis āboliņš	52
Ai, zaļajā līdaciņā	53
Aijā, manu vieglu prātu	53
Aijā, žužu	54
Aiz Daugavas sunu muiža	54
Aiz tiem purviem, aiz tiem mežiem	55
Aiz upītes es uzaugu	56
Aiz upītes jēri brēca	56
Aiz upītes, sētiņā	57
Ak, tu, mana līgaviņ'.	58
Apkārt kalnu gāju	58
Āun, meitiņa, baltas kājas	59
Āvu, āvu baltas kājas	60
Bambale	60
Bandinieka rudzi auga	61
Bārenīte gauži rauda.	62
Bārenītes slavināšana	62
Bij man vienas rozes dēļi	63
Bērīts manis kumeliņš	64
Brālīts savu īsto māsu	64
Caur sidraba birzi gāju	65
Cekulaina zīle dzied	66
Cekulaina zīle dzied	67
Cīruli, cīruli, kad ņemsi sievu	67
Čučī, mana līgaviņa	68
Divi, divi, kas tie divi	68
Div' dūjiņas gaisā skreja	69
Div' dzeltēni kumeliņi	70
Div' laiviņas peld pa jūru	70

Div' pļaviņas es nopļāvu	71
Divi sirmi kumeliņi	71
Divi zili balodiši	72
Dod, māmiņa, kam dodama	72
Dzeltēns manis kumeliņis	73
Dzeltēns manis kumeliņis	73
Dziedāj' tautu tīrumā	74
Dziedātāju sievu ņemu	75
Dzērājs puisis bēdājās	75
E, kur stalti kaņavīri	76
Ech, ma, ti moja!	76
Ej, bāliņi, lūkotiesi	77
Es bij puika, man bij vara	78
Es ar sauli sadereju	78
Ej, saulīte, drīz pie dieva	79
Es iesēju lielu pupu	80
Es izkulu kunga riju	81
Es kaņai aiziedams	81
Es redzēju staigādamis	82
Es piesēju kumeliņu	82
Es savai māmiņai	83
Es redzēju jūriņai	85
Es uzkāpu kalniņai	85
Grūti pūta sila priede	86
Guli, guli, ganu meita	87
Guli, mana līgaviņa	87
Guļu, guļu, miegs nenāk	88
Irbīt' gulej' ceļmalā	89
Jāju dienu, jāju nakti	89
Jātnieciņa dēliņš biju	90

Jātnieciņa deliņš biju	91
Jūdzat bērus, jūdzat raudus	91
Aunat mani baltas kājas	92
Jūriņ' prasa smalku tiklu	92
Jūriņ' prasa smalku tiklu	93
Kad es biju jauns puisīts	94
Kad man būtu tā naudiņa	94
Kad man būtu tā naudiņa	95
Kade pārnāksi	96
Kam der kalni, kam der lejas	97
Kas kaitēja nedzīvoti	98
Kas kaitēja nedzīvoti	98
Kas tie tādi sijātāji	100
Ko mēs, meitas, darīsim	100
Ko tu raudi, kas tev kait	101
Krauklīts sēž ozolā	102
Kumeliņi, kumeliņi	102
Kupla, kupla liepa auga	103
Kur gāji puisīti, kur staigāji	103
Kur māsīņas braukājat	104
Kur meitiņa vakar biji	104
Kur tu augi, daiļa meita	105
Kur tu skriesi, vanadziņi	105
Kur tu teci, gailīti manu	106
Kur tu teci, rudzu pele	107
Lai ēd vilki, vilki	107
Laimīt' kļiedza, laimīt' brēca	108
Lakstīgala kroni pīna ,	108
Līgo laiva uz ūdeņa	109
Līgodama upe nesa	110

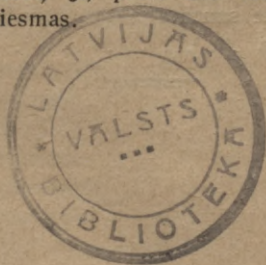
Lokātiesi, mežu gali	110
Mājās eju	111
Man bij veca vīra māte	112
Man pazuda kumeliņš	112
Man māmiņa piesacīja	113
Man sajāja trejas tautas	114
Maziņš biju, neredzēju	114
Meita gāja uz avotu?	115
Meita sēdēj' kuražās	116
Meitiņa mīlā, puķīte jaukā?	116
Meitiņ' sēdēj' aiz ūdeņa	117
Migla, migla, liela rasa	117
Meitas puišus apsūdzēja	118
Nebrauc tik dikti	119
Nedod, Dievs, vītolam	120
Nevarēju visu mūžu	120
Neviens putniņš tā nepūta	121
Noriet saule vakarāi	122
Nu, ar Dievu, Vidzemīte.	122
Ozolīti, zemzarīti	123
Padziedāsim nu, bāliņi	123
Pilna upe baltu ziedu	124
Pieci gadi kalpiņš biju	124
Pie niedrites laivu seju	125
Puiši jāja pieguļai	125
Puri, puri, meži, meži	126
Pūt, vējiņi	127
Putin pūta melnais mednis	128
Redz, kur jāja div' bajāri!	128
Rīga dimd	129

Rīga, Rīga, baltā Rīga?	129
Rikšiem bēriti es palaidu	130
Rindām, auga, auga	130
Rozēm kaisu istabiņu	131
Salda, salda brūklenīte	132
Saulīt' tecēj' tecēdama	132
Saulīt' vēlu vakarāi	133
Seglo, māsiņ, kumeliņu	133
Sēju lielu rožu dārzu	134
Seši mazi bandinieki	135
Seši mazi bundzenieki	135
Seši sirmi kumeliņi	136
Sidrabiņa upi bridu	136
Sijā auzas, tautu meita	137
Skaisti dziedi, lakstīgala	137
Smuidra priede siliņāi	138
Spēlēju, dancoju	138
Stādīju ieviņu	139
Strazdiņš dziedi galiņāi	139
Strauja, strauja upe tecēj'	140
Sudmaliņas	141
Suņi zaķam pēdas dzina	141
Suņi rēja, suņi rēja	142
Tautiešami apsoliņu	142
Tautiešami roku devu	143
Teci, teci, kumeliņi	143
Teici, teici, valodiņa	144
Tēvis, tēvis, dar' man laivu	144
Tēvis, tēvis, dar' man laivu	145
Trīceļ' kalni, skanēj' meži	146

Trīs meitiņas sadereja	146
Trīs jaunas māsas	147
Trīs priedītes siliņai	147
Trīs sidraba upītes	148
Tumsīņai, vakarāi	148
Tumša nakte, zaļa zāle	149
Tumša, tumša, tā eglīte	149
Upe nesa ozoliņu	150
Vai bitīte nezināja	150
Vai, māmiņa	151
Vai, vai, tēva brāli	151
Viens gans nomīra	152
Vilciņš zaķi aicināja	152
Visi ciema kukainīši	153
Visi gani mājās dzina	153
Visi mani radi raud!	154
Visiem rozes dārzā ziedi	154
Zaļa zīle skaisti dzied	155
Zvejnieks mani aicināja	155
Želi mani māte sauca	156
Ligo dziesmas	157

Dziesmu krājumā ietilpstošo dziesmu melodijas atrodamas šādos nošu krājumos:

1. **Cimze, J.** Dziesmu rota.
2. **Graubiņš, Jēkabs.** Skolēnu koņi.
3. **Jurjans, Pāvuls.** Dziesmas skolām
L. J. S. Kr. izdev.
4. **Jurjans, Pāvuls.** 100 latvju tautas dziesmas.
5. **Jurjans, Pāvuls.** Dziesmas zemākām un vidējām skolām.
6. Koņu dziesmu krājums I., J. Vītola redakcijā.
7. Latvijas dziesmu septītie svētki.
8. Latvju VII. vispār. dziesmu un mūzikas svētku dziesmas.
9. **Melngailis, Emils.** Birzēs i norās
I.—VI.
10. **Melnalksnis, K.** Tautu dēls un līgaviņa.
11. **Vitols, J.,** prof. 200 latviešu tautas dziesmas.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309068933

Apr.

VĀKU ZĪMĒJIS ART. DREKSLERS.

CENA Ls 1.—

1931